Сямейная газета

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

25 МАЯ 2017 г. ЧАЦВЕР №97 (28461)

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

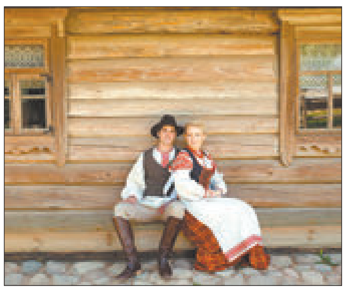

Як арганізаваць стылізаванае вяселле

Моднае адзенне для людзей з асаблівасцямі

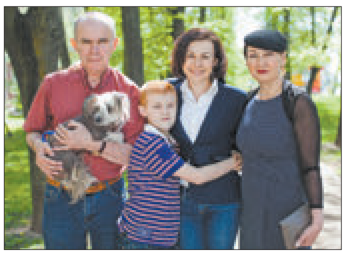

Сакрэты выхавання ад маці трайнят

ЛІЧБА ДНЯ

776,7 рубля

склала налічаная сярэдняя заработная плата работнікаў Беларусі ў красавіку 2017 года (у сакавіку — 770,6 руб.), паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце краіны. Налічаная сярэдняя заработная плата рабочых і служачых у красавіку дасягнула 777 руб. (у сакавіку яна была роўная 771,1 руб.).

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.05.2017 г.

Долар ЗША	1,8527	▲
Еўра	2,0715	▼
Рас. руб.	0,0329	▲
Укр. грыўня	0,0705	▲

ISSN 1990 - 763X

Квяцісты карагод

Фота БЕЛТА.

■ Класная навіны

МАТЭМАТЫКА АДВАЁЎВАЕ СТРАЧАНЫЯ ПАЗІЦЫІ

У наступным навучальным годзе ў сямікласнікаў беларускіх школ зменшыцца колькасць гадзін на вывучэнне хіміі, затое павялічыцца колькасць гадзін на вывучэнне матэматыкі. Пра гэта расказала на сустрэчы з журналістамі начальнік упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі Міністэрства адукацыі Святлана УКЛЕЙКА.

— Хімія будзе выкладацца ў сёмым класе ў аб'ёме адной гадзіны на тыдзень, — растлумачыла спецыяліст. — Спецыялісты міністэрства вывучалі сітуацыю з гэтым прадметам у Расіі і Казахстане. Там таксама на яго адводзіцца ў сёмым класе толькі адна гадзіна, і гэта хутчэй падрыхтоўчы, уводны курс у хімію. У савецкай школе, нагадаю, хімія вывучалася на працягу чатырох апошніх гадоў, а мы цяпер адводзім на яе вывучэнне пяць гадоў. У восьмым і дзявятым класе хімія ў школьным раскладзе будзе займаць ужо дзве гадзіны на тыдзень. А вось на матэматыку сямікласнікам цяпер будзе выдзяляцца пяць гадзін на тыдзень замест чатырох. Калі ў пятых і шостых класах школ і гімназій раней прадугледжвалася аднолькавая колькасць гадзін на матэматыку, то пачынаючы з сёмага класа гімназісты мелі пэўную перавагу перад школьнікамі ў аб'ёме адной лішняй гадзіны. Цяпер такая няроўнасць будзе ліквідаваная. Але гэта не азначае, што павялічыцца аб'ём тэорыі па матэматыцы, проста ў настаўніка і вучняў будзе больш часу, каб адпрацаваць і замацаваць атрыманыя веды на практыцы.

Святлана Уклейка нагадала, што пачынаючы з 2015/2016 навучальнага года распачаўся паэтапны пераход на адносную завершанасць адукацыі на II ступені школы. На працягу бягучага навучальнага года абноўленыя вучэбныя праграмы дзейнічалі ўжо ў першых, другіх, пятых, шостых, дзясятых і адзінаццатых класах. Але, як сведчыць практыка, апрабацыя новых праграм патрабуе ўнясення пэўных карэктыў, таму з 1 верасня вучэбныя праграмы будуць адкарэктаваныя ва ўсіх класах і па ўсіх дысцыплінах.

СТАР. 3

■ Год навукі

ЖЫВЫ БАНК ПРЫРОДЫ

У Цэнтральным батанічным садзе з'явіцца новы сімвал беларускай сталіцы

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Уладзімір ЦІТОК: «У дзяржаўны рэестр унесены пяць айчынных сартоў прадстаўнікоў рода Citrus, якія вылучаюцца высокай ураджайнасцю і ўстойлівасцю пры вырошчванні ў закрытым грунце ва ўмовах Беларусі».

Больш як 5,2 тысячы відаў і 14 тысяч узораў жывых раслін змяшчаюцца ў калекцыях Цэнтральнага батанічнага саду Нацыянальнай акадэміі навук (ЦБС). А ў гербарыях сасудзістых раслін і лішайнікаў захоўваюцца каля 30 тысяч гербарных лістоў. Па гэтых паказчыках Цэнтральны батанічны сад уваходзіць у кола найбуйнейшых батанічных садоў краін СНД і супастаўны з вядучымі батанічнымі садамі краін сярэднееўрапейскага рэгіёна. Напярэдадні 85-гадовага юбілею ЦБС яго кіраўніцтва арганізавала для журналістаў прэс-тур, каб расказаць пра дасягненні навуковай установы і планы на будучыню.

СТАР. 4

ЗВЯЗДА
Да чытача з любоўю!

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА,
5 разоў на тыдзень!
Пачалася падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе 2017 года!
ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

■ Парламенцкі дзённік

Пацвярджэнне зацікаўленасці

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА прыбыў у Кіта, сталіцу Эквадора, для ўдзелу ва ўрачыстай цырымоніі інаўгурацыі абранага Прэзідэнта гэтай краіны Леніна Марэна.

Як паведамляе прэс-служба ніжняй палаты, у аэрапорце Кіта Уладзіміра Андрэйчанку сустракаў намеснік старшыні Нацыянальнай асамблеі Рэспублікі Эквадор Карлас Бергман. Ён праінфармаваў нашага спікера пра пачатак працы парламента Эквадора новага склікання. Бакі пацвердзілі зацікаўленасць у далейшым нарошчванні беларуска-эквадорскіх міжпарламенцкіх сувязяў.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

■

Бесперапынная сувязь

Аблвыканкамы і Мінгарвыканкам 27 мая ў суботу правядуць чарговыя прамыя тэлефонныя лініі. З 9.00 да 12.00 на званкі жыхароў краіны будуць адказваць:

Брэсцкі аблвыканкам — намеснік старшыні КЛЕЦ Андрэй Анатолевіч (80162213121);

Віцебскі аблвыканкам — старшыня ШАРСТНЁЎ Мікалай Мікалаевіч (80212222222);

Гомельскі аблвыканкам — старшыня абласнога Савета дэпутатаў БАРЫСЕНКА Алег Леанідавіч (80232751237);

Гродзенскі аблвыканкам — кіраўнік справамі ПАПОЎ Ігар Андрэевіч (80152735644);

Магілёўскі аблвыканкам — намеснік старшыні НЕКРАШЭВІЧ Віктар Уладзіміравіч (80222501869);

Мінскі аблвыканкам — намеснік старшыні НЕЎМЯРЖЫЦКІ Сяргей Пятровіч (80175004160);

Мінскі гарвыканкам — намеснік старшыні КРЭПАК Аляксандр Пятровіч (80172224444).

■ Ва ўрадзе

ПАДЫМАЕМ РЭГІЁН

Падчас выязнога пасяджэння Прэзідыум Савета Міністраў абмеркаваў комплексны план першачарговых мер па развіцці Аршанскага раёна. Прыцягненне інвестыцый, уцягненне ў абарот маёмасці, якая неэфектыўна выкарыстоўваецца, і новыя рабочыя месцы — вось тыя пытанні, якія падымаліся падчас наведвання прадпрыемстваў.

Напрамкі развіцця

На пасяджэнні **прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОЎ** падкрэсліў, што асноўнае для раёна — гэта рост аб'ёмаў і эфектыўнасці вытворчасці тавараў і паслуг. Гэта дае дадатковыя падатковыя паступленні, магчымасці для развіцця інжынерна-транспартнай інфраструктуры. Трэба працаваць і над тым, каб у максімальнай ступені загрузіць прадпрыемствы. Але, акрамя эканамічных мер, ёсць і больш простыя, але таксама працаёмкія спосабы развіцця рэгіёна: навядзенне парадку на зямлі, правядзенне спартыўных і культурна-забаўляльных мерапрыемстваў. Яны могуць забяспечыць больш прыток турыстаў і задзейнічаць інфраструктуру, якая створана ў рэгіёне. Прэм'ер-міністр звярнуў увагу на тое, што праграма развіцця Аршанскага раёна павінна змяшчаць планы на кароткі і сярэдні тэрмін, каб аператыўна вырашыць праблемы і бачыць далейшае развіццё.

Пра магчымасць выкарыстання Оршы як вытворча-зборачнага цэнтра з паступовым павелічэннем ступені лакалізацыі прадукцыі расказаў **міністр эканомікі Уладзімір ЗІНОЎСКІ.** Ён прапанаваў прапрацаваць гэта пытанне. Да таго ж яно ўвязваецца з развіццём вытворча-лагістычнай пляцоўкі ў Балбасаве. Неабходна больш актыўна развіваць і транспартны патэнцыял. У будучым гэта дасць эфект пры павелічэнні паставак з замежжа і пры спалучэнні ЕАЭС і эканамічнага пояса Шаўковага шляху.

Старшыня Віцебскага аблвыканкама Мікалай ШАРСТНЁЎ звярнуў увагу на тое, што ў Аршанскім раёне існуе праблема недахопу высокакваліфікаваных спецыялістаў. Да таго ж практычна 60% тых, хто працуе, — гэта людзі, старэйшыя за 40 гадоў. А кадравы рэзерв — адна з умоў добрага развіцця.

На вытворчасці

Філіял «Салодкая краіна» кандытарскай фабрыкі «Віцьба» задумваўся як імпартазамяшчальнае прадпрыемства. Але пакуль яго прадукцыя займае толькі каля 10% долі рынку. **Дырэктар фабрыкі Хачатур АРЗУМАНАЎ** расказвае: каб выйсці на поўную магутнасць, трэба займаць 30% палічнай прасторы. «Мы можам выпрацоўваць пры двухзменным рэжыме работы парадку 2400 тон прадукцыі». Нягледзячы на прымальную цану, высокая канкурэнцыя ў гэтым сегменце пакуль не дазваляе выраблюць названы аб'ём. Андрэй Кабякоў звярнуў увагу на тое, што неабходна займацца рэкламай прадукцыі, каб яна была пазнавальнай.

На Аршанскім авіярамонтным заводзе разглядалі асваенне інвестыцый, а таксама перспектывы стварэння прамыслова-лагістычнага цэнтра. Першая чарга будаўніцтва павінна завяршыцца ў 2018 годзе. Калі стварыць аб'екты выйдуць на поўную магутнасць, а гэта плануецца зрабіць да 2021 года, грузапаток складзе 1,8 млн тон грузаў на год, чысты прыбытак — 7 млн рублёў. Гэта азначае, што праект акупіцца за пяць гадоў. Значным стымулам для развіцця цэнтра стане наданне міжнароднага статусу ўзлётна-пасадачнай палосе аэрадрома. Андрэй Кабякоў пагадзіўся ў хуткім часе разгледзець гэта пытанне. Статус дасць магчымасць прымаць замежныя грузавыя самалёты днём пры добрай бачнасці. Для далейшага развіцця ў гэтым кірунку спатрэбіцца каля 17 млн рублёў інвестыцый на тое, каб пераасначасціць паласу.

Мясцовая ўлада

Старшыня Балбасаўскага пасялковага выканкама Глеб ГУЛЯНКОЎ адзначыў, што сёння каля паловы эканамічна занятага насельніцтва пасёлка працуюць на Аршанскім авіярамонтным заводзе. Пры гэтым беспрацоўе складае толькі 0,5%. За апошнія гады ў Аршанскім раёне з'явіліся прадпрыемствы з італьянскім, англійскім, дацкім капіталам. **Першы намеснік старшыні райвыканкама Сяргей ПАЦ** таксама лічыць, што неабходна развіваць малы і сярэдні бізнес, а таксама мадэрнізаваць прадпрыемствы рэспубліканскай формы ўласнасці. «Прыватны бізнес больш гнутка рэагуе на тыя змены, якія адбываюцца ў нас у цэлым у эканоміцы і пры пастаўках на экспарт».

Надзея АНІСОВІЧ. *anisovich@zviazda.by*

■

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Тэрэза Мэй: наступны тэракт у Брытаніі, магчыма, ужо нельга прадухіліць

Прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі абвясціла аб павышэнні ўзроўню тэрарыстычнай пагрозы ў краіне з «сур'ёзнага» да максімальнага «крытычнага», што азначае непасрэдную пагрозу тэракта.

Узровень тэрарыстычнай пагрозы ўстанаўліваецца Аб'яднаным цэнтрам аналізу тэрарызму, куды ўваходзяць эксперты са складу паліцыі, разведслужбаў і іншых сілавых структур.

«Паводле іх ацэнкі, імавернасць нападу не проста застаецца высокай, але наступны напад можа быць непазбежным», — заявіла брытанскі прэм'ер. Па словах Мэй, нельга выключыць магчымасць таго, што ў краіне ёсць цэлая група людзей, якія маюць дачыненне да тэракта ў Манчэстэры.

Міністр унутраных спраў Эмбер Рад паведаміла, што патруляваць вуліцы брытанскіх гарадоў будуць нароўні з паліцыяй 3800 ваеннаслужачых брытанскай арміі. Дадаткова будуць ахоўвацца ўсе ключавыя аб'екты інфраструктуры і турыстычныя славутасці па ўсёй краіне.

Тым часам з-за павышанага ўзроўню тэрарыстычнай пагрозы ўчора быў адменены традыцыйны развод варты каля Букінгемскага двара, лонданскай рэзідэнцыі каралевы Лізаветы II.

У Радзе запатрабавалі прызнаць незаконным блакіраванне расійскіх сацсетак

«Фракцыя «Апазіцыйнага блока» і шэраг пазафракцыйных дэпутатаў Вярхоўнай рады звярнуліся ў Канстытуцыйны суд з просьбай прызнаць незаконным блакіраванне доступу да расійскіх інтэрнэт-рэсурсаў і сацсетак ва Украіне.

Шаснаццатага сакавіка ўкраінскі прэзідэнт Пётр Парашэнка зацвердзіў пашыраны спіс расійскіх грамадзян і кампаній, у дачыненні да якіх уводзяцца санкцыі. Сярод іншага пад забаронай апынуліся шэраг расійскіх СМІ, а таксама сацыяльныя сеткі «ВКонтакте», «Одноклассники» і рэсурсы «Яндекс» і Mail.ru. Усяго ў пералік увайшлі 1228 фізічных і 468 юрыдычных асоб.

Рашэнне Парашэнкі выклікала незадаволенасць і сярод радавых украінцаў. Так, на сайце прэзідэнта размешчана некалькі дзясяткаў петыцый з просьбай адмяніць блакіраванне расійскіх сайтаў.

Большасць амерыканцаў упэўнены, што ЗША перажывае маральны заняпад

Пра гэта сведчаць вынікі апытання, праведзенага сацыялагічнай службай Gallup.

Як паказала даследаванне, 81% жыхароў Злучаных Штатаў лічаць сітуацыю з маральнымі каштоўнасцямі ў краіне «пасрэднай» ці «дрэннай», а 77% мяркуюць, што яна «пагаршаецца». Служба Gallup праводзіць такія апытанні з 2002 года і адзначае, што, на думку амерыканцаў, сітуацыя з маральнымі каштоўнасцямі ў краіне становіцца горшай ужо сёмы год запар.

■ Прамысловасць

ТЭМП РОСТУ ЗАХАВАЕЦЦА ДА КАНЦА ГОДА?

У сталіцы адкрыўся «Беларускі прамысловы форум — 2017». Сёлета на яго пляцоўцы сустрэнуцца каля 300 беларускіх і замежных кампаній. Як адзначыў падчас цырымоніі адкрыцця намеснік прэм'ер-міністра Уладзімір СЯМАШКА, мерапрыемства ўжо стала традыцыйным для дыскусій вытворцаў, навуковых дзеячаў і многіх іншых зацікаўленых асоб у развіцці прамысловага комплексу.

Ён нагадаў, што Беларусь па праву называлася зборачным цэхам СССР. «Сёння мы не толькі захавалі машынабудаўнічы прамысловы патэнцыял, але і прымножылі яго. Варта таксама адзначыць, што станоўча на развіццё сферы ўплывае і дыверсіфікацыя экспарту машынабудавання. Калі не так даўно да 75% гэтай прадукцыі пастаўлялася ў Расію, то сёння каля 50% ужо экспартуецца ў іншыя краіны. За апошнія 8 гадоў у сферы сельскага машынабудавання было створана прадукцыі на 23,4 млрд долараў. Прычым на пераабсталяванне айчыннай сельгасвытворчасці выдаткавалі толькі 6,8 млрд долараў. Астатняе было экспартавана ў іншыя краіны», — растлумачыў намеснік прэм'ер-міністра.

Акрамя таго, паводле яго слоў, у айчыннай машынабудаўнічай галіне сёння заказаў больш, чым магчыма вырабіць. «Гэта агульная праблема для нашых гігантаў. Было б больш абаротнага капіталу, мы б значна эфектыўней загрузілі вытворчасць», — падкрэсліў Уладзімір Сямашка. Разам з тым ён выказаў надзею, што да канца года захаваецца існуючы тэмп росту прамысловай вытворчасці, які за два месяцы дайшоў да адзнакі 103,1%, за тры месяцы — 104,3%, за чатыры — 105,4%.

Кажучы пра пункты росту, віцэ-прэм'ер нагадаў, што адноўлены аб'ёмы паставак расійскай нафты. «У другім паўгоддзі будзе значна больш эфектыўна працаваць «Белнафтахім» у адносінах да мінулага года, калі адбылося рэзкае зніжэнне паставак нафты. Сёлета мы толькі пачалі нарошчваць аб'ёмы. Другое паўгоддзе і па аб'ёме, і па экспарце шмат у чым будзе вызначальным», — растлумачыў Уладзімір Сямашка.

Таксама ён расказаў, што не пазней за канец чэрвеня ў краіне павінны ўвесці ў строй і правесці кантрольныя выпрабаванні першай прамысловай партыі легкавых аўтамабіляў, якія будуюцца на заводзе «БелДжы». Уладзімір Сямашка адзначыў, што будаўніча-мантажныя работы на заводзе выкананы на 99,3%. Тэхналагічнае абсталяванне для асноўных і дапаможных вытворчасцяў пастаўлена на пляцоўку, змантавана і практычна адладжана. Тры базавыя цэхі: зваркі, афарбоўкі і канчатковай зборкі, выпрабавання, паводле ацэнак спецыялістаў, будуць гатовыя да правядзення тэстаў ужо 15 чэрвеня. Далей за трое сутак бесперапыннай работы павінна быць сабрана 222 аўтамабілі. Тэсціраванне дазволіць праверыць работу ўсіх цэхаў, якасць зборкі па ўсіх параметрах. «Да канца года мы павінны мець прадпрыемства магутнасцю 60 тысяч аўтамабіляў на год. Калі продажы пойдуць добра, на заводзе закладзены патэнцыял на выпуск 120 тысяч аўтамабіляў штогод», — дадаў віцэ-прэм'ер. У перспектыве плануецца забяспечыць узровень лакалізацыі вытворчасці не меншы за 50%.

* * *

Між тым беларуская прамысловасць усё яшчэ сур'ёзна зацікаўленая ў фінансаванні. Шэраг прадпрыемстваў сёння паспяхова асвойваюць інвестыцыйныя праекты. Так, па словах Уладзіміра Сямашкі, на прадпрыемстве БелАЗ пяты год рэалізуецца праграма, куды ўкладзена каля 800 млн долараў. «Дзякуючы гэтаму мы цалкам закрылі патрэбы сусветных спажыўцоў у нашай наменклатуры. Прычым доля БелАЗа на глабальным рынку расце і ўжо складае каля 30%. Яшчэ 5—6 гадоў таму яна складала толькі 17—18%. Мы стварылі ўсю лінейку тэхнікі грузападымальнасцю ад 25 да 450 тон. Многія з гэтых машын ніхто акрамя нас у свеце не выпускае. Мы ўжо зрабілі першыя машыны-беспілотнікі, якія кіруюцца праз сістэму глабальнага пазіцыянавання», — расказаў Уладзімір Сямашка.

Кажучы пра іншае вядомае беларускае прадпрыемства — МАЗ — намеснік прэм'ер-міністра адзначыў, што яно цяпер перажывае не самы лепшы перыяд. Па яго словах, на аўтамабільным заводзе ёсць праблемы, якія датычацца аб'ёмаў выпушчанай тэхнікі. Каля трох гадоў таму на прадпрыемстве выраблялася каля 24 тысяч аўтамабіляў на год. Сёлета гэта лічба склалася на ўзроўні 6,7 тысяч адзінак тэхнікі. Пры гэтым захоўваецца імавернасць, што прадпрыемства не выйдзе на ўзровень 11 тысяч адзінак па выніках года. «У развіццё МАЗа неабходна больш інвеставаць, каб вырабіць новую кабіну, новыя масты, восі. Ужо зараз ёсць інвестыцыйныя праграмы, і цяпер мы вырашаем праблемы з крыніцамі фінансавання, каб развіваць прадпрыемства», — падкрэсліў Уладзімір Сямашка. Гаворка ідзе аб сродках у памеры каля паўмільярда долараў.

Ужо цяпер у краіне плануюць пабудаваць новы завод па вытворчасці аўтатрактарнай тэхнікі. На думку віцэ-прэм'ера, гэта паспрые развіццю канкурэнтнага асяроддзя, у тым ліку і для МТЗ. На рэалізацыю праекта спатрэбіцца каля 300—350 млн долараў. Гаворачы аб фінансаванні праекта, Уладзімір Сямашка адзначыў, што гэта будуць крэдыты замежных банкаў, прычым асноўная лінія — кітайскія крэдыты. Завод плануецца пабудаваць за тры гады пасля прыняцця канчатковага рашэння па крэдытаванні.

Намеснік прэм'ер-міністра закрануў і тэму забеспячэння машынабудавання ўласным металам. «З пускам паза летась драбнасортнага драцянога стана на БМЗ мы на 60% закрылі патрэбу галіны, — падкрэсліў Уладзімір Сямашка. — Гэта абсалютна канкурэнтаздольнае прадпрыемства і адна з асноўных пазіцый, з якой мы выходзім на міжнародны рынак. Але на гэтым спыняцца нельга — перад БМЗ стаіць задача забяспечыць на 100% патрэбы машынабудавання ў метале. Задача няпростая, а кошт пытання складзе 800—850 млн долараў».

Ілья КРЫЖЭВІЧ. *Kryzhevich@zvizda.by*

■

■ Падзея

ДАКУМЕНТАЛЬНАЯ СКАРБНІЦА КРАІНЫ

Штогод Нацыянальны архіў Беларусі наведвае звыш дзвюх тысяч чалавек

Напярэдадні свайго 90-годдзя адзін з вядучых архіваў Беларусі сабраў за круглым сталом у Акадэміі навук гісторыкаў, архівістаў і экспертаў. Акрамя абмеркавання надзённых пытанняў і перспектыў у развіцці архіўнай справы, было прэзэнтавана гісторыка-дакументальнае выданне, якое расказвае пра асноўныя гістарычныя вехі ўстановы.

У тым ліку — пра лёс архіва ў гады Вялікай Айчыннай вайны. З-за імклівага наступлення ворага Цэнтральны дзяржаўны архіў Кастрычніцкай рэвалюцыі, як ён тады называўся, не паспелі эвакуіраваць. Частка дакументаў беззваротна знікла. Ужо пасля вайны ўсяго толькі 30 тысяч спраў адшукалі ў Магілёве, каля 50 тысяч спраў знаходзілася ў Рызе — немцам так і не ўдалося вывезці іх у Германію. Збор дакументаў пачыналі амаль з нуля.

Сёння гэта найбуйнейшае сховішча дакументаў па гісторыі Беларусі ХХ стагоддзя, першая з якіх датуюцца 1917 годам. Нацыянальны архіў захоўвае звыш 1,1 мільёна спраў, якія займаюць амаль 40 тысяч метраў стэлажных паліц — менавіта такая адлегласць ад Мінска да Сілічаў.

— У апошні час значна ўзрасла цікавасць грамадзян да архіваў, — адзначыў **дырэктар дэпартамента па архівах і справаводстве Міністэрства юстыцыі Віктар КУРАШ.** — І гэта датычыцца не толькі даследчыкаў. Усё больш і больш людзей шукае свае карані, хоча ведаць усё пра сваё паходжанне.

Штогод Нацыянальны архіў наведвае больш за дзве тысячы чалавек. Магчыма, гэта звязана і з тым, што спрасціўся доступ да дакументальных крыніц. **Кандыдат гістарычных навук Уладзімір АДАМУШКА,** які шмат гадоў узначальваў дэпартамент па архівах і справаводстве, стаяў каля вытокаў укаранення ў архіўную справу сучасных тэхналогій. «У першую чаргу ў «лічбу» пераводзяцца асабліва каштоўныя і ўнікальныя дакументы, а таксама страхавы фонд, — расказвае гісторык. — Акрамя таго, гэта датычыцца навукова-даведачнага апарату: цяпер карыстальнік можа націснуць адпаведную кнопку і паглядзець, дзе і што знаходзіцца. У такім выпадку чалавек менш заказвае спраў: архівы, як і людзі, не любяць стрэсу. Але ў гэтай сітуацыі не трэба гнацца за колькасцю. Мала перавесці дакумент у лічбавы фармат, трэба зрабіць для яго навукова-даведачны апарат, прызначыць яму адпаведнае месца, вызначыць выкарыстанне. У той жа час перавод дакументаў у лічбавы фармат — не панацэя: яшчэ ніхто ў свеце не вызначыў, колькі часу захоўваецца лічбавая копія».

Сёння Нацыянальны архіў уяўляе сабой не толькі адно з найбуйнейшых сховішчаў дакументальнай інфармацыі нашай краіны, а і з'яўляецца значным грамадска-культурным цэнтрам. Папулярызацыя дакументальнай спадчыны — адна з асноўных яго задач. Пачынаючы з 2007 года супрацоўнікамі архіва падрыхтавана 95 выставак, за гады існавання выдадзена 171 кніга: зборнікі дакументаў і даведнікі.

— Дзякуючы супрацоўніцтву вучоных і архівістаў фактычна створана фундаментальная аснова для далейшага развіцця нацыянальнай сістэмы адукацыі, — перакананы **акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай акадэміі навук, член-карэспандэнт Аляксандр КАВАЛЕНЯ.** — Без гэтай фундаментальнай асновы казаць аб ідэалагічнай рабоце, развіцці культуры, мовы і літаратуры немагчыма.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by

■ Харавство

КАРАЛЕВЫ ВЯСНЫ

Самую грацыёзную і артыстычную студэнтку выбралі ў Мінску

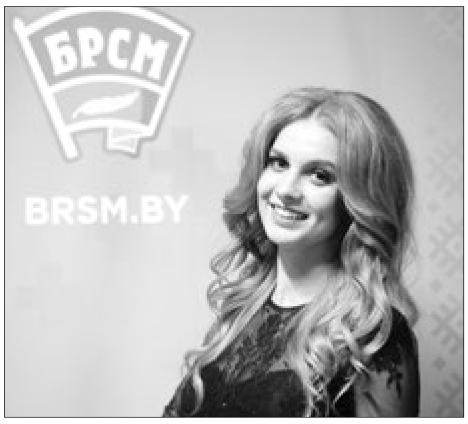

У сталіцы чарговы раз прайшоў нацыянальны фінал міжнароднага міжуніверсітэцкага конкурсу грацыі і артыстычнага майстэрства «Каралева Вясна — 2017». За галоўны тытул у творчых і інтэлектуальных спаборніцтвах змагаліся пятнаццаць прадстаўніц ВНУ з розных рэгіёнаў краіны. Дзяўчаты дэманстравалі гледачам і журы сваю сцэнічную культуру, уменне камунікаваць з аўдыторыяй, веданне этыкету, пачуццё гумару, грацыю, інтэлектуальныя і творчыя здольнасці, артыстычнае майстэрства і, вядома, знешнія даныя.

Нацыянальны фінал уяўляў з сябе тэатралізаванае прадстаўленне, асноўнай тэмай якога быў Год навукі. Па задуме арганізатараў, маладыя вучоныя і адначасова вядучыя шоу знаходзіліся ў пошуку формулы прыгажосці, а конкурсанткі дапамагалі ім у эксперыментах. Так, у інтэлектуальным конкурсе ў фармаце бліц-інтэрв'ю кожная з дзяўчат павінна была расказаць, якімі яна бачыць навуковыя дасягненні Беларусі ў 3017 годзе. Да тэмы навукі былі прывязаны і дэфіле — у адным з іх кожная ўдзельніца прымерала на сябе адзенне са спецыяльнай «касмічнай» калекцыі. А ўсяго юныя прыгажуні дэфілíравалі па сцэне ажно пяць разоў!

У выніку галоўныя прызы конкурсу адправіліся ў рэгіёны. Абсалютным пераможцам і ўладальніцай тытулу «Каралева Вясна Беларусі — 2017» стала студэнтка чацвёртага курса Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта Сняжана Міхейцава *(на здымку)*. Званне «Першай віцэ-Каралевы Вясны» заваявала першакурсніца Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы Алёна Янко. Менавіта гэтыя дзве дзяўчыны прадстаўяць нашу краіну ў фінале міжнароднага конкурсу, які сёлета пройдзе ў Расіі. Трэцяе месяца і тытул «Другая віцэ-Каралева Вясна» дасталіся прадстаўніцы Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта Хрысціне Нікіфаравай.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*

■ Ну і ну!

САЖАЛКА... У ПАДВАЛЕ

Жыхар вёскі Пырашава на Лашанскім вадасховішчы на Уздзенскім раёне вылавіў дзвюма сеткамі каля 15 кілаграмаў рыбы. Затрымлівалі парушальніка, які ўжо паспеў знікнуць з вадаёма, у яго дома.

Мокрыя сеткі сушыліся ў двары, на агароджы ўсёй рыбацкі касцюм. А вось сама рыба плавала ў... падвале. Справа ў тым, што з-за павышэння ўзроўню грунтовых вод там утварыўся мінівадаём, які гаспадар вырашыў ператварыць у жылую сажалку. Праўда, рыба ў ёй ужо была нежывой. Як паведамілі ў дзяржінспекцыі, браканьера прыцягнуць да крымінальнай адказнасці, апроч таго, ён мусіць выплаціць 2,7 тысячы рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА

Центр Промышленной Оценки
- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА			
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	Минское районное потребительское общество, г. Минск, ул. Бровки, 24		
Предмет аукциона			
Наименование	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
Лот №1			
Магазин №25	54,4 кв. м	600/ С-139863	Минская обл., Минский р-н, Хатежинский с/с, д. Дубенцы, ул. Центральная, 11А
Составные части и принадлежности: пристройка			
Сведения о земельном участке: пл. **0,0484 га** предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина №25 (срок действия по 10.07.2037)			
Начальная цена с НДС 20% – 20 000 руб. 00 коп.			
Лот №2			
Здание магазина №36	150 кв. м	600/ С-155271	Минская обл., Минский р-н, Шершунский с/с, д. Рогово, ул. Гастелло, 4А
Составные части и принадлежности: пристройка, хоз. блок			
Сведения о земельном участке: пл. **0,0771 га** предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина №36 (срок действия по 29.09.2043) с установленными ограничениями (зона отдыха «Вязынка»)			
Начальная цена с НДС 20% – 50 000 руб. 00 коп.			
Лот №3			
Магазин №37	37,5 кв. м	600/ С-139783	Минская обл., Минский р-н, Роговский с/с, д. Чировичи, 17А
Составные части и принадлежности: пристройка			
Сведения о земельном участке: пл. **0,0158 га** предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина №36 (срок действия по 18.09.2042) с установленными ограничениями (зона отдыха «Вязынка»)			
Начальная цена с НДС 20% – 4 000 руб. 00 коп.			
Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с 3012343260010; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона			
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30** (тридцати) дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Аукцион состоится 27.06.2017 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и **необходимые документы принимаются по 26.06.2017** до 17.00 по указанному адресу. **Тел.: +375 17 280-36-37; 8029 317-95-42. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by**			

МАТЭМАТЫКА АДВАЁЎВАЕ СТРАЧАНЫЯ ПАЗІЦЫІ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Усе вучэбныя праграмы пераглядаюцца і аналізуюцца на прадмет захавання міжпрадметных сувязяў і іх практыкаарыентаванасці. Скажам, вучэбныя праграмы па фізіцы аналізуюцца спецыялістамі па матэматыцы і хіміі, па хіміі — адпаведна матэматыкамі і фізікамі і гэтак далей.

Змяненні ў школьнай праграме закранулі і фізіку: яе вывучэнне цяпер распачынаецца на год пазней — з 7 класа, але агульная колькасць вучэбных гадзін, адведзеных на вывучэнне фізікі на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі, засталася нязменнай, паколькі **ў 9-м класе будуць ужо не два (як цяпер), а тры ўрокі фізікі на тыдзень.**

Цяпер ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі выкарыстоўваецца 259 найменняў падручнікаў. Летась было выдадзена 8 прынцыпова новых падручнікаў, у гэтым годзе плануецца выдаць 41. Большая іх частка падрыхтаваная для пачатковых і сярэдніх класаў. Толькі ў сёмым класе з'явіцца 12 падручнікаў новага пакалення, напрыклад па алгебры, геаметрыі, фізіцы, мовах, гісторыі, геаграфіі... Паступаць ва ўстановы адукацыі яны пачнуць ужо з ліпеня. Інфармацыя ў абноўленых падручніках будзе выкладацца больш даступнай моваю. Што датычыцца такіх дысцыплін, як алгебра або геаметрыя, то ў падручніках з'явяцца задачы розных узроўняў — як базавага, так і алімпіяднага, напрыклад задачы даследчага характару.

Да выпускных экзаменаў за курс сярэдняй школы застаюцца лічаныя дні. Сёння ўсе выпускнікі на выхадзе з сярэдняй школы здаюць чатыры абавязковыя экзамены: па адной з дзяржаўных моў (беларускай ці рускай), матэматыцы, замежнай мове і гісторыі Беларусі. Такім чынам, матэматыку здаюць усе — і «фізікі», і «лірыкі»... Але ўжо ў гэтым годзе адбудзецца першы масавы выпуск з профільных класаў. А на старшай профільнай ступені вывучаюць на павышаным узроўні і фізіка, і хімія, і біялогія, і іншыя дысцыпліны. Таму ўзнікае заканамернае пытанне: чаму выпускнікі не здаюць іспыты па сваім профілі?

> **«Апасенні, што большасць дзесяцікласнікаў будуць выбіраць на старшай ступені школы гуманітарны профіль, на шчасце, не спраўдзіліся».**

Адказваючы на пытанне журналіста «Звязды», Святлана Уклейка канстатавала, што пакуль гэта тэма застаецца адкрытай: «У нас у хуткім часе запланаваны рабочыя сустрэчы на ўзроўні кіраўнікоў і спецыялістаў аддзелаў і ўпраўленняў адукацыі. У чэрвені і ліпені мы плануем працягнуць абмеркаванне падчас нашых выездаў ва ўстановы адукацыі. Трэба знайсці разумны баланс, бо пакуль незразумела, што рабіць з агульнай колькасцю экзаменаў, улічваючы даволі сціслыя тэрміны выпускной экзаменацыйнай кампаніі, якой на пятікі наступае ЦТ. Да таго ж паміж выпускнымі іспытамі абавязкова павінен быць прадугледжаны дзень для адпачынку. Выпускныя вечары Міністэрства адукацыі рэкамендавала ў гэтым годзе правесці 9 ці 10 чэрвеня з той жа мэтай — каб у абітурыентаў, якія будуць здаваць на ЦТ беларускую мову, заставаўся хоць бы адзін дзень для адпачынку. Будзем думаць, але ў любым выпадку рашэнне будзе агучана да 1 верасня, каб выпускнікі 2018 года загадзя ведалі «правілы гульні».

Святлана Уклейка прызналася, што ўсе з нецярплівасцю чакаюць вынікаў цэнтралізаванага тэсціравання, каб прааналізаваць, як справіліся з тэстамі па «сваіх прадметах» выпускнікі профільных класаў. Дарэчы, апасенні, што большасць дзесяцікласнікаў будуць выбіраць на старшай ступені школы гуманітарны профіль, на шчасце, не спраўдзіліся. Пакуль што сярод прадметаў, якія вывучаюцца старшакласнікамі на павышаным узроўні, лідзіруюць фізіка і матэматыка.

Наконт графіка працы школ з 1 верасня спецыяліст паведаміла, што трэцяя частка ўстаноў адукацыі ўжо працуе з 9 гадзін раніцы. Яшчэ трэціна — з 8.30. Гэта значыць, што з 8 раніцы працуе толькі трэцяя частка школ.

Між іншым, як паказала апытанне бацькоў, праведзенае ў рамках штогадовага маніторынгу, у якасці галоўнай прычыны стомленасці сваіх дзяцей 35% бацькоў называюць невыкананне рэжыму дня і недахоп начнога сну. Яшчэ 30% скардзяцца на цяжкасці ў вывучэнні пэўных прадметаў. Працяглае знаходжанне дзіцяці за камп'ютарам адзначае кожны чацвёрты з бацькоў. Пры гэтым палова апытаных бацькоў, як высветлілася, наогул не заўважаюць, што іх дзеці стамляюцца....

Святлана Уклейка праінфармавала, што гэта пытанне будзе абмяркоўвацца комплексна на сумеснай з Міністэрствам аховы здароўя калегіі.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

Фота слова Яўгена ПЯСЕЦКАГА

«Я НЕ САМОТНЫ, Я КНІГУ МАЮ...»

Сто гадоў таму, раніцай 25 мая ў Ялце перастала біцца сэрца беларускага паэта Максіма Багдановіча. Ён пакінуў спадчыну — свае прароцкія вершы. У той далёкі дзень побач з ложкам смяротна хворага паэта засталася ляжаць кніга, на якой была напісана адзіная страфа развітання:

«У краіне светлай, дзе я ўміраю,
У белым доме ля сіняй бухты,
Я не самотны, я кнігу маю
З друкарні пана Марціна Кухты».

Пры жыцці Максіма Багдановіча выйшаў толькі адзін зборнік яго вершаў. Малады паэт лічыў за гонар мець гэтую кніжку са 117 старонкамі.

Пра сучасныя выданні твораў геніяльнага паэта, пра ўвасабленне яго вершаў і думак у розных відах мастацтва вядома шмат. Партрэт Багдановіча напісаны літаратарамі, кампазітарамі, гісторыкамі...

Але кожны вялікі яскравы партрэт складаецца з мноства маленькіх сціплых штрыхоў.

Днямі на адной з міжнародных выставак у Мінску я зрабіў фотаздымак унікальнай кнігі, якая парадавала бы Максіма не меней за іншыя друкаваныя выданні. Гэта кніга была саматробная.

Я дазнаўся, што над такім рэдкім выданнем папрацавала Святлана Іванова, бібліятэкар з аграгарадка Суботнікі Іўеўскага раёна. Убачыцца з ёй не атрымалася, але па тэлефоне мы паразмаўлялі. Святлана расказала, што кнігу любімага паэта яна рабіла, выкарыстоўваючы свае здольнасці ў вышыванні, стварэнні аплікацыі, маляванні. Усе старонкі кнігі заняў верш Максіма Багдановіча «Слуцкія ткачыхі» і па-мастацку (ад усёй душы!) зробленае афармленне да любімых радкоў.

Ты не самотны.
Твой Край з табою —
Той сад вясновы, вятры, аблокі,
Нямігі плёскат, бярозак строі,
Валошак зоркі... Успамін далёкі...

Не ўбачыць кветка тваёй усмешкі.
Паэта вусны даўно закуты.
Абарвалася зямная сцежка
«У белым доме ля сіняй бухты».

Не, не самотны. Па волі боскай
Ты бачыш Край свой
з вышынь халодных —
Там вышывае жанчына ў вёсцы
Твой верш прарочы
між кветак родных.

Яўген ПЯСЕЦКІ.
pyasecki@zviazda.by

■ Справы духоўныя

Праваслаўныя ўшануюць паэта

У ПЕТРА-ПАЎЛАЎСКІМ САБОРЫ АДБУДЗЕЦЦА ПАНІХІДА ПА МАКСІМУ БАГДАНОВІЧУ

Пачатак памінальнага богаслужэння ў 14.30. Пра гэта паведамляецца на сайце Беларускай праваслаўнай царквы.

Служэнне паніхіды па Максіму Багдановічу ў найстарэйшым праваслаўным храме сталіцы стала ўжо традыцыйным. Па ініцыятыве Літаратурнага музея Максіма Багдановіча малітвы аб упакаенні душы класіка ўзносяцца ў Петра-Паўлаўскім саборы кожны год.

Ушанаваць памяць паэта, які пайшоў з зямнога жыцця ў 25 гадоў, у сабор прыходзяць прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі і многія мінчане, якія цэняць літаратурную спадчыну Максіма Багдановіча.

Вераніка ПУСТАВІТ.
pustavit@zviazda.by

ЖЫВЫ БАНК ПРЫРОДЫ

ЗНАКАВЫ АБ'ЕКТ

Для большасці мінчан і гасцей сталіцы батанічны сад — адно з любімых месцаў адпачынку, куток жывой прыроды ў самым цэнтры мегаполіса. Ён раскінуўся на плошчы больш чым у 90 гектараў. Але насамрэч гэта толькі адзін (знешні) бок медаля.

— Асноўная мэта ўсіх батанічных садоў — захаванне біялагічнай разнастайнасці, — тлумачыць **дырэктар ЦБС, доктар біялагічных навук, член-карэспандэнт НАН Беларусі Уладзімір ЦІТОК.** — Згодна з Указам Прэзідэнта, Цэнтральны батанічны сад Акадэміі навук аб'яўлены аб'ектам нацыянальнага набытку. Гэта і помнік прыроды рэспубліканскага значэння, і помнік ландшафтнай архітэктуры. Мы падтрымліваем банк рэдкіх раслін і раслін, што знікаюць, але наша калекцыя — жывы, дынамічны арганізм: узоры, якія страчваюць сваю запатрабаванасць, не пакідаюць, а найбольш перспектыўныя для дэкаратыўнага і прамысловага кветкаводства застаюцца ў калекцыі. Яны служаць матачнікамі для вытворчасці вялікай колькасці раслiннага матэрыялу.

Летась на базе Цэнтральнага батанічнага саду быў створаны Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр дэкаратыўнага садаўладкавання, які павінен паскорыць укараненне ў практыку «зялёнага будаўніцтва» і прамысловага кветкаводства сартоў і гібрыдаў новага пакалення і новых высокаэфектыўных тэхналогій. Увогуле, перад цэнтрам ставіцца шмат задач — ад стварэння генна-інжынерных канструкцый дэкаратыўнасці, пошуку механізмаў устойлівасці і адаптацыі раслін да экстрэмальных фактараў урбанізаванага асяроддзя да распрацоўкі пілотных праектаў азелянення тэрыторый і інтэр'ераў знакавых аб'ектаў у Беларусі. Цэнтр аб'ядноўвае навукова-тэхнічны патэнцыял усіх установ Аддзялення біялагічных навук Нацыянальнай акадэміі навук, шэрагу ўстаноў Аддзялення хіміі і навук аб зямлі і беларускіх ВНУ.

— Планы ў нас амбіцыйныя. Кожны год мы ўводзім па адным аб'екце. Лабараторны корпус біятэхналагічнага комплексу ўжо ўвялі, а ў гэтым годзе спадзяёмся ўвесці ў строй і іншыя яго аб'екты. Магутнасць біятэхналагічнага комплексу па мікракланальным размнажэнні будзе дасягаць 1 мільёна саджанцаў каштоўных ягадных, лекавых, драўняных і кустовых раслін на год. Кланальнае размнажэнне раслін у культуры in vitro павышае эфектыўнасць вытворчасці саджанцаў у параўнанні з традыцыйнымі метадамі ў 8—10 разоў. Акупнасць выдаткаў на стварэнне комплексу складае 2-3 гады пасля яго выхаду на праектую магутнасць, — падкрэслівае дырэктар.

Але бадай што самая амбіцыйная задача — гэта будаўніцтва сучаснага навукова-даследчага і вучэбна-асветніцкага цэнтра «Аранжарэя-2». Яго павінны ўвесці ў строй у 2019 годзе, але будаўніцтву будзе папярэднічаць рэспубліканскі конкурс архітэктурных праектаў, паколькі збудаванне можа стаць адным з сімвалаў горада. Сюды будуць прыходзіць людзі, якія цэняць прыгажосць і хочуць набыць прадукцыю, вырашчаную ў батанічным садзе.

ЯГАДНАЯ РЭАБІЛІТАЦЫЯ

Сёння шмат намаганняў навукоўцаў скіравана на развіццё ягадаводства — новай для Беларусі экспартна арыентаванай і імпартазамяшчальнай галіны. Укараняюцца інтрадуцыраваныя сарты высакарослых буякоў, звычайных брусніц і буйнаплодных журавін. Да таго ж беларускія навукоўцы распрацавалі цікавую тэхналогію аднаўлення тарфянікаў з дапамогай ягадных культур.

— У Беларусі налічваецца каля 300 тысяч гектараў зямлі, якая пацярпела ў працэсе здабычы торфу, — расказвае **загадчык лабараторыі экалагічнай фізіялогіі раслін ЦБС, кандыдат біялагічных навук Аляксандр ЯКАЎЛЕЎ.** — Урадлівасць гэтых тарфяных распрацовак вельмі нізкая, глебы вылучаюцца надзвычай высокім узроўнем кіслотнасці, таму ні сельскагаспадарчыя, ні лясныя культуры расці на іх не могуць. Каб вырашыць гэту экалагічную праблему, мы прапанавалі тэхналогію аднаўлення натуральнай урадлівасці на аснове вырошчвання ягадных культур: журавін, буякоў і брусніц. Яна дазволіць вярнуць землі ў сельскагаспадарчае выкарыстанне, стабілізаваць прыроднае асяроддзе, а таксама атрымаць каштоўныя ягады.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Плантацыю буякоў пасадзілі ў батанічным садзе летась падчас рэспубліканскага суботніка члены Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук. Не загінула ніводная расліна...

Тэхналогія фітарэкультывацыі тарфяных распрацовак асвойваецца і найбуйнейшымі фермерскімі гаспадаркамі краіны «Ягадка» і «Ягадная паляна». З 75 гектараў выпрацаваных тарфянікаў, дакументальна афармленых і ўзятых у арэнду, 30 гектараў рэкультываваныя пасадкамі буякоў, 9 гектараў — пасадкамі журавін і 6 гектараў пасадак паўночнаамерыканскіх журавін на тарфяным радовішчы «Зеленаборскае» праходзяць цяпер сертыфікацыю на адпаведнасць крытэрыям арганічнага земляробства. Вырошчваліся ў Цэнтральным батанічным садзе на палігоне і трансгенныя буйнаплодныя журавіны: у расліну быў унесены ген для ўзмацнення смакавых уласцівасцяў ягады і ўстойлівасці да захворванняў.

— Але трансгенныя расліны сёння для Беларусі не актуальныя, — падкрэслівае **акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук, доктар біялагічных навук, прафесар Уладзімір РАШЭТНІКАЎ.** — Для нас гэта быў мадэльны доследны аб'ект. Навуковыя даследаванні на перспектыву, таму што мы павінны быць кваліфікаваныя ва ўсіх пытаннях, умець выдзеліць патрэбны ген і ўбудаваць яго ў расліну. Працуем, так бы мовіць, на апярэджанне, ствараем калекцыю трансгенных раслін, але адпускаць іх у навакольнае асяроддзе ніхто не збіраецца. У гэтым сёння няма патрэбы, але, хто ведае, можа, калі-небудзь, калі людзі паляцяць на Марс ці адбудзецца прыроды катаклізм, такая патрэба з'явіцца...

«БЭЗ ПЕРАМОГІ»

— Развіццё батанічнага саду — працэс бясконцы. У нас ёсць бачанне таго, як ён будзе развівацца, аж да 2030 года. Скажу шчыра — нам зусім няпроста адпавядаць тым задачам, якія мы самі перад сабой паставілі, — жартуе дырэктар. — У адрозненне ад іншых навуковых установ, у батанічнага саду ёсць свая спецыфіка. Гэта і пастаянныя метэаралагічныя пагрозы, і ўзрост некаторых нашых раслін. З жахам думаем пра магчымыя наступствы, калі б леташні ліпеньскі ўраган закрануў і нас... Паколькі сад з'яўляецца аб'ектам нацыянальнага набытку і помнікам прыроды, для таго каб спілаваць аварыйнае дрэва і не парушыць пры гэтым закон, нам трэба прайсці аж сем інстанцый. А ўжо каб наноў яго вырасціць...Сёлета з-за халоднай вясны пасунуліся тэрміны цвіцення ўсіх раслін. Той жа бэз адстае на два-тры тыдні. Ад начных замаразкаў цярпелі і нарцысы. Дарэчы, іх у садзе налічваецца больш як 400 сартоў! Даводзіцца змагацца работнікам саду і з такой навалай, як кляшчы і краты. І ўсё гэта таксама кладзецца цяжарам на бюджэт.

Для пастаянных наведвальнікаў батанічнага саду нечаканасцю можа стаць адсутнасць у гэтым годзе льгот на ўваходныя білеты для дзяцей і пенсіянераў. Для ўсіх катэгорый грамадзян (акрамя ветэранаў, інвалідаў і дзяцей да шасці гадоў) устаноўлены адзіны кошт за білет — 6 рублёў.

— Гэта прыкладна 3 долары. Для параўнання: у Маямі кошт білета складае 75 долараў, у Лондане — 18 фунтаў для дарослых. Мы цудоўна разумеем нашы пакупныя здольнасці, таму не павышалі з мінулага года цэны на білеты, а ў якасці кампенсацыі за адмену льгот наведвальнікі змогуць цяпер бясплатна наведваць і наш аранжарэйны комплекс, дзе раней была дадатковая плата, — падкрэслівае Уладзімір Цiток. — У 2012 годзе Цэнтральны батанічны сад наведалі 293 тысячы чалавек за год (максімум складае 5—6 тысяч наведвальнікаў у дзень). Гэта быў самы «ўраджайны» для нас год, а потым намецілася пэўнае зніжэнне. Сёлета плануем выйсці на лічбу у 250—270 тысяч наведванняў.

Для таго каб зацікавіць мінчан, тут будуць на працягу ўсяго сезона праводзіцца дні ірысаў, рададэндранаў, лілій, вяргінь, хрызантэм, выстаўкі сухацветаў і пладоў. 19 мая стартаваў Тыдзень бэзу. Уладзімір Цiток паведаміў, што з удзелам Цэнтральнага батанічнага саду быў распрацаваны і рэалізаваны ўнікальны міжнародны праект «Бэз Перамогі», у ходзе якога былі аднолькавыя айчынныя сарты бэзу, названыя ў гонар герояў Вялікай Айчыннай вайны і месцаў буйных бітваў, закладзены алеі і экспазіцыі гэтых сартоў у гарадах-героях Расіі, Беларусі і Украіны.

А ў пачатку чэрвеня пройдуць юбілейныя мерапрыемствы, прымеркаваныя да 85-годдзя батанічнага саду. У прыватнасці, міжнародная навуковая канферэнцыя з удзелам прадстаўнікоў 14 краін.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сямейная газета
Выпуск № 10 (77)

У КОЖНАГА СВАЯ ЧАША

Гэтым разам пачну з анекдота на злобу дня.

Прэстыжна апрануты мужчына трапіў пад дождж. Ідзе па вуліцы ў сваім атласным пінжаку ды лакавых чаравіках злосны-злосны, думае сам сабе: «Што ж гэта за надвор'е, што за дзень такі няўдалы!» Насустрач яму крочыць ускалмачаны дзядзька ў дзіравым касцюме з чужога пляча ды ў адным чаравіку і шчыра ўсміхаецца на ўвесь рот.

— Як ты можаш усміхацца? Такое жудаснае надвор'е! Ды яшчэ і чаравік згубіў!

— Ды не згубіў я яго... А знайшоў!

...Год таму знаёмы, які выхоўвае дачку з ДЦП, згубіў тэлефон. А там усе рэабілітацыйныя праграмы для дзяўчынкі. Дзмітрый адразу ж развесіў на кожным слупе аб'яву: хто знойдзе, гарантую годную ўзнагароду. Але так ніхто і не адгукнуўся... І вось праз нейкі час мужчына падзяліўся навіной: маўляў, здарыўся цуд. Трапілі з дзецьмі ў аварыю. Усе засталіся жывыя, дзякуй богу. Аўтамабіль аднаўленню не падлягае. Але знайшоўся тэлефон — ён, аказваецца, заваліўся за крэсла ў машыне. Як кажуць, не было б шчасця, ды няшчасце памагло.

Я ўжо даўно заўважыла, што вельмі часта перамены да лепшага адбываюцца праз горшае. Тым не менш, калі чарговы раз пачынаю ныгаць, што штосьці адбылося не так, як бы мне хацелася (ці чую ад іншых «Божа, за што мне гэта?»), як правіла, успамінаю Людмілу Іванаўну. І яе заўсёдную ўсмешку. Зараз жанчыне 60. Яна займаецца любімай справай і вандруе па свеце разам са сваім другім мужам. Я ніколі ў жыцці не чула, каб гэтая жыццялюбка скардзілася на свой лёс. Хоць ён у яе вой які няпросты. Калі, здаецца, жыццё толькі пачыналася, у першага мужа здарыўся інсульт, паралізавала палову цела. Многія «добразычліўцы» раілі жанчыне адвезці яго да маці, а самой пачаць новае жыццё. Але Людміла Іванаўна, па-першае, кахала мужа. Па-другое, ні кроплі не сумнявалася, што калі Бог пасылае нейкае выпрабаванне, гэта не проста так. Яна аддана даглядала мужа больш як 10 гадоў, да самага апошняга яго дня. І ніколькі не пашкадавала пра гэта. Больш за тое, перакanана, што, калі б адмовілася ад выпрабавання, то яе далейшы лёс не склаўся б так добра.

А нядаўна сяброўка напісала на сваёй сцяне ў сацыяльных сетках пост у тэму. «Укладзі меч у ножны. Няўжо я не стану піць чашу, якую даў мне Айцец?» Так Ісус сказаў Пятру, калі той адсек вуха рабу першасвятара. Ісус ведаў, што з ім павінна адбыцца (Пётр з Іудам прыйшлі ў сад, каб схапіць яго), і хацеў выканаць Божую волю, нягледзячы на пакуты, якія яго чакалі. Таму што Божая задума — гэта заўсёды найлепшае, што з намі можа адбыцца. І я, у надзеі на Яго, п'ю сваю чашу. Яна не напоўнена напалову, як у аптыміста, не пустая напалову, як у песіміста. Яна заўсёды поўная, і выпіць да дна яе немагчыма. Яна бясконцая, яна неспусташальная. Укладзі меч у ножны — не змагайся з Богам. І пі сваю чашу, таму што табе яе даў Айцец Нябесны. Не зайздросці, не прагні памяняць на лепшую. Таму што ўсё найлепшае, што ён падрыхтаваў іншаму, не падыходзіць для цябе. Чужая чаша ў тваіх руках адразу страціць сваё ўласцівасці. Пі сваю, бо Ён рыхтаваў яе менавіта для ЦЯБЕ».

— Вось умееш ты так своечасова спыніць стужку, — адрэагавала на гэты пост агульная знаёмая. — Дзякуй за патрэбныя словы.

— Гэта не я. Гэта Ён, — адказала Таня.

— Твая чаша — нагадаць!

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

■ Самы важны дзень

Рыцары ў даспехах і старадаўнія танцы

Як арганізаваць стылізаванае вяселле

Вяселлем з лімузінамі і феерверкам ужо амаль нікога не здзівіць. Іншая рэч, калі выкупляць нявесту дапамагаюць сапраўдныя рыцары ў даспехах, а ў самы разгар весялосці на свяце з'яўляецца... Святая Інквізіцыя.

Пра моду на стылізаваныя вяселлі, старабеларускія абрады і сумяшчэнне несумяшчальнага гутарым са Змітром САСНОЎСКІМ, музыкантам, стваральнікам і кіраўніком гурта «Стары Ольса», а цяпер яшчэ і дырэктарам святочнага агенцтва «Арт-Нос».

— Колькі вы ўжо займаецеся арганізацыяй свят?

— Усё пачалося ў 2005 годзе. Тады мы з сябрам кіравалі турагенцтвам «Гісторыя-Тур», якое спецыялізавалася на гістарычным турызме. Першым святам, якое мы арганізавалі, стала вяселле ў сярэднявечным стылі. Захапленне гісторыяй і старадаўняй музыкай, арганізацыя фестываляў — усё няўхільна вяло да гэтага новага занятку.

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)

■ Інклюзіўны праект

«ГЭТА ЯК ПРЭЗЕНТАЦЫЯ ПЕРШЫХ АКУЛЯРАЎ»

Беларускі дызайнер выпусціла адзенне для інвалідаў-калясачнікаў

20 тысяч чалавек. Гэта насельніцтва невялікага раённага гарадка, Пастаў ці Мар'інай Горкі напрыклад. Столькі ж беларусаў маюць інваліднасць і перасоўваюцца ў калясках. Ім не хапае пандусаў у горадзе, выключальнікаў святла на ўзроўні іх рукі і зручнага адзення. Бо тое, што прадаецца ў крамах, мае крой і функцыянальнасць для здаровага чалавека, а калі ўвесь дзень праводзіш седзячы, стандартныя джынсы ўжо не здаюцца такімі камфортнымі. Блогер Аляксандр АЎДЗЕВІЧ і дызайнер Кацярына ЦІКОТА вырашылі выправіць сітуацыю і распрацавалі калекцыю для калясачнікаў.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

Фота Надзеі БУЖАН.

«Хацелі хлопчыка, а атрымалі дзяўчатак-трайнят»

Маці дарослых дачок пра хітрыкі выхавання і крызіс патрыярхальнай сям'і

Моцная і незалежная — гэта якраз пра нашу сённяшнюю гераіню. Яна можа пахваліцца не толькі поспехамі чатырох дарослых дачок. За плячыма жанчыны — сорак гадоў шлюбу з адным мужам, дваццаць гадоў працы кіраўніцай загса і чатыры ўласныя кнігі пра мастацтва жыць. Нэлі Ільінічна ўпэўнена: у 60 гадоў жыццё толькі пачынаецца. Яна чытае літаратуру па псіхалогіі і квантавай фізіцы, вывучае англійскую мову, падарожнічае па свеце, праводзіць кансультацыі па сямейным дабрабыце. Як не згубіць індывідуальнасць і заставацца цікавай мужу і дзецям? Як адшукаць баланс паміж соцыумам і сям'ёй? Сакрэты паспяховага выхавання і шчаслівага шлюбу шукаем у шчырай размове з Нэлі КСЯНЕВІЧ.

Сужэнцы КСЯНЕВІЧЫ са старэйшай дачкой Аленай і ўнукам.

Прыкладам ідэальнай сям'і для Нэлі з самага дзяцінства служылі бацькі. Тата бясконца любіў дачку і сына, а маці навучыла стылю, уменню апранацца, мастацтву. Бацькі жылі сціпла, але дом заўсёды быў адчынены для гасцей.

— Калі я паступала ў БДУ на гістфак, мяне абакралі. Укралі ўсе грошы, экзаменацыйны ліст з пяцёркай. Я сяджу, плачу. Падыходзіць незнаёмы хлопец і пытае: «Чаго слёзы льеш?» Расказала. Тады ён узяў мяне за руку, даў грошай на тэлеграму бацькам, завёў у дэканат, дзе выпісалі дублікат экзаменацыйнага ліста... А зараз гэта мой муж.

З таго часу мужчына вядзе каханую за руку па жыцці. Першую дачку сужэнцы нарадзілі яшчэ студэнтамі. Потым трапілі па размеркаванні ў Горкі: Аляксандр — выкладаць у сельгасакадэміі гісторыю КПСС, Нэлі — навуковы атэізм. Сёння такіх дысцыплін няма, але ў мужа захавалася цікавасць да палітыкі, а ў жонкі — да гісторыі і рэлігіі.

I. За дзяцей нельга прымаць рашэнні: гэта іх жыццё

На пятым курсе вучобы маладыя з дзіцем пераязджаюць да бацькоў хлопца ў Жодзіна. У хуткім часе ім прапануюць абмен бацькоўскай кватэры на дзве асобныя ў Горках. У 70-я пра такую раскошу можна было толькі марыць.

— Памятаю, як муж прыехаў пасля размовы з бацькамі. Заходзіць і кажа: «Мы з мамай і татам вырашылі, што лепш жыць у Жодзіне», — адчуваецца прыкрасць у голасе Нэлі Ільінічны. — Тут я абурылася: мой лёс вырашаюць без мяне! Было вельмі крыўдна, ледзь не развяліся. Такія рэчы павінны вырашацца сумесна.

Тады ў Жодзіне не атрымалася знайсці працу па спецыяльнасці. Старшыня гарвыканкама прапанаваў Нэлі месца інспектара па рабоце з дэпутатамі. Праца аказалася выдатнай школай для маладога спецыяліста. А ў 25 гадоў яна ўзначаліла мясцовы загс.

Тут затрымалася на 20 гадоў. За гэты час перад вачыма прайшлі безліч лёсаў, пра якія захацелася напісаць. Так выйшла чатыры кнігі. Зараз Нэлі Ільінічна працуе над пятай. Яна пазіцыянуе свае кнігі як дапаможнікі пра тое, як жыць лёгка, радасна і весела, як пераводзіць мінусы ў плюсы.

Праз сем гадоў пасля першага дзіцяці бацькі задумаліся пра хлопчыка, але бог даў адразу трох дзяўчатак. Урачы разгледзелі шматплоднасць на вялікіх тэрмінах. Яны асцярожна намякалі на аборт па паказаннях: імавернасць невыношвання вялікая, а нарадзіцца малыя маглі з парушэннямі.

— Трайняты з'явіліся на свет сямімесячнымі. Найбольш давялося цярпець Злаце. Яна за паўтары гады перанесла тры аперацыі, — расказвае маці. — Цікавосткі таксама былі. Ад хроснай матулі трайнят я потым даведалася, як Саша адрэагаваў на навіну пра дзяўчатак: ён увесь аж збялеў ад шоку. Затое старэйшая Аленка насілася па доме ад шчасця, калі пачула адразу пра трох сястрычак.

II. «У выхаванні малых неабходна адчуваць дзве рэчы: 1) Колькі самастойнасці дзіця гатова ўзяць на дадзены момант і 2) Калі трэба жорстка праявіць сябе як бацькам»

Сёння дочкі Ксяневічаў — грамадзяне свету і гонар бацькоў. Злата выдатны трэнер па фітнесе і мадэльер. Распрацоўвае лінію адзення для цяжарных, піша абстрактныя карціны і робіць упрыгажэнні.

Аліса вучылася на журфаку ў эканамічным універсітэце ў Мінску, на псіхолага — у ЗША. Засталася жыць у Злучаных штатах, напісала кнігу пра Нью-Ёрк.

Старэйшая Алена вывучылася ў лінгвістычным універсітэце ў Мінску. Зараз выкладае англійскую мову амерыканцам у Філадэльфіі.

Іва вучылася ў Англіі і Францыі і працавала цырульнікам, а потым пачала рабіць капелюшы. У мінулым годзе дзяўчына ўвайшла ў топ-15 самых маладых дызайнераў свету і паказвала калекцыю ў Мінску, Маскве, Шан-Хаі і Лондане. Жыве ў Расіі.

Нягледзячы на знешняе падабенства, у кожнай з трайнятак — свой лёс, сваё жыццё.

III. Узор для дзяўчат — тата

— Я ўзяла актавыя запісы за 40 гадоў у загсе і пагледзела адзнакі пра разводы і адзінокае мацярынства, — Нэлі Ксяневіч дзеліцца выпадкамі з практыкі. — Атрымліваецца, калі бабуля адзінокая, то яе дачка і ўнучка таксама. Калі ў дзяўчыны няўдалы бацька, а маці гадуе яе адна, вялікая імавернасць, што яна будзе нешчаслівай у шлюбе.

У сям'і дзіця атрымлівае два віды любові. Мацярынскую безумоўную, калі любіш малога такім, які ён ёсць. І бацькоўскую заслужаную: тата любіць дзіця за поспехі, і гэта нармальна.

Ад матулі, у сваю чаргу, дзяўчаты вучацца жыць у ладзе са сваім узростам і добра выглядаць, правільна гаварыць з мужчынамі: не загадам, а просьбай. Неад'емнай з'яўляецца інтэлектуальная праца, калі бацькі чытаюць і глядзяць тое, чым цікавяцца дзеці, каб быць «у тэме». У адказ дзеці могуць скласці кампанію бацькам на канцэрце класічнай музыкі ці балеце.

IV. Час ад часу трэба, каб дзіця адчула сябе цэнтрам сусвету

Калі ў сям'і адно малое, уся ўвага і клопат аддаюцца яму. Небяспека тут у перадазіроўцы. Што, калі дзяцей некалькі?

— Вельмі важна ўсю ўвагу пераключаць на адно дзіця. І так па чарзе, — дзеліцца сакрэтамі выхавання матуля. — У псіхалогіі такі метад атрымаў назву «пільная ўвага».

V. Жанчыну, якая цалкам растварылася ў сям'і, непазбежна чакае крызіс

Пры поўнай аддачы сябе сям'і жанчына стварае максімальна камфортныя ўмовы для дзяцей і мужа. Пры гэтым губляецца ўласная індывідуальнасць. Яна становіцца проста нецікавай ні малым, ні каханаму. Так лічыла Нэлі Ільінічна, але аднойчы перажыла не вельмі прыемны момант, калі стала «не такой» для дачок:

— У дзяцінстве мае трайняты сябравалі з дзяўчынкай. У той была класічная сям'я, дзе маці гатавала сняданкі, абеды і вячэры, прыходзіла з працы а пятай гадзіне. Я ўсё жыццё была нестандартнай і вельмі актыўнай мамай. На дзяцей заставалася мала часу. Я пакідала ім грошы і казала, што купіць і як прыгатаваць. Аднойчы адна з дачок заявіла: хачу маму, як у сяброўкі.

Праз шмат гадоў Нэлі пагаварыла з дачкой. Тая сказала, што не памятае такога і што вельмі ганарыцца матуляй. Жанчына ўпэўнена, што калі нічога не робіш для соцыуму, то рана ці позна станеш нецікавай для ўласных дзяцей. Іншая справа — знайсці прапорцыю паміж грамадскай актыўнасцю і сям'ёй, каб не абдзяліць мужа і дзяцей.

VI. Сям'я XXI стагоддзя — раўнапраўная, як два крылы

У сучасных рэаліях яшчэ сустракаюцца выпадкі, калі мужчына зарабляе прыстойныя грошы і прымушае жонку сядзець дома з дзецьмі. Як ні круці, патрыярхальныя сем'і цяжкавыжывальныя. Жанчына ў іх становіцца часткай інтэр'еру, а ў мужчыны з'яўляецца інтарэс, як правіла, на рабоце. Нэлі Ксяневіч за раўнапраўную сям'ю:

— Калі абодва сужэнцы актыўныя, яны застаюцца цікавыя адно аднаму. У нас шмат дзяўчат за 30, якія жаляцца на адсутнасць вартых мужчын. А што наконт уласнай самадастатковасці? Фінансавай, разумовай, інтэлектуальнай?... Па закону парадоксу самадастатковая жанчына будзе цікавая толькі такому ж мужчыне.

VII. «Варта як можна пазней дапусціць сітуацыю, калі дзеці вымушаныя цябе ўсынавіць»

— Мы пачынаем раздражняць сваіх дзетак, калі ім спаўняецца 7—8. У 14 яны скідваюць цябе з п'едэстала, бо на першае месца выходзіць аўтарытэт сяброў і настаўнікаў. У 21 год яны ўжо маюць уласнае светаўспрыманне, і адносіны з бацькамі выбудоўваюцца ў раўнапраўныя. Гэты баланс, калі яны ў нейкіх сферах ведаюць больш, а штосьці мы падкажам, патрэбна ўтрымаць як мага даўжэй, — раіць жанчына. — Рана ці позна надыдзе момант, калі дзеці пасадзяць нас у «партэр» — галоўнае, каб не выгналі з залы.

VIII. Дзіцяці патрэбныя выразныя рамкі: што рабіць можна, а што нельга

Нэлі Ільінічна згодная, што караць дзяцей... трэба. Але нараўне з пакараннем павінна быць заахвочанне. У Ксяневічаў ёсць некалькі правілаў, якія нельга парушаць: дома ніхто не крычыць і не крытыкуе. Але можна тупаць нагамі ў адведзеным месцы ці пайсці ў іншы пакой, каб астыць.

Дочкі ў дзяцінстве прыдумалі цікавую гульню РІЗ (развіць і змяніць). Што гэта такое? Калі сям'я збіраецца разам, кожны называе тры рэчы, якія падабаюцца ў чалавеку, і адну, якую трэба развіваць. «Неяк падчас гульні малыя мне сказалі: матуля, ты ціснеш, — прыгадвае Нэлі. — Ніколі гэтага не адчувала, а потым сама заўважыла. А аднойчы яны мне сказалі: мама, трэба мяняць абутак. Пайшлі па новы».

— Можна сказаць: я цябе буду любіць, але не буду табой ганарыцца. Таксама мы абмяжоўвалі месца перамяшчэння. Старэйшая дачка нават цяпер асцерагаецца кута ў кабінеце мужа, — дзеліцца Нэлі Ксяневіч дзейснымі метадамі пакарання. — Яшчэ я магла замаўчаць. Але мне за гэта сорамна. Лепш ужо павышаць голас, каб дзеці ведалі, у чым праблема.

IX. Варта растлумачыць дзецям, што ніхто не павінен іх фінансаваць пасля 18 гадоў

Задача бацькоў — навучыць не баяцца цяжкасцяў. А як дзеці будуць іх перадольваць — рэч іншая. Нэлі лічыць, што бацькі павінны даць добрую адукацыю. Далей — справа за дзецьмі:

— Усе мае дочкі з паўналецця зарабляюць самі. Бываюць, вядома, выпадкі, калі хочацца даць ім грошы, але тут удзячная мужу: спыняе. Мы можам пазычыць нейкую суму без тэрмінаў і працэнтаў, але з абавязковым зваротам. Мяне здзіўляюць сучасныя дарослыя дзеці, якія не саромеюцца забіраць паўпенсіі бацькоў. Яны не здольныя спраўляцца з жыццёвымі абставінамі. Ад гэтага сумна.

Сёння Нэлі Ільінічна з мужам жывуць у абдымку са скайпам і тэлефонам. Са Штатаў дочкі прыязджаюць раз на паўгода, Іва з Расіі — раз на тры месяцы. «Калі дзеці падрастаюць і кола клопатаў звужаецца, надыходзіць час пажыць для сябе, — усміхаецца Нэлі. — Нам з Сашам няма калі сумаваць: у кожнага свая праца, а ўвечары — дзве традыцыйныя партыі ў нарды, прагулка па парку з сабакам і бясконцыя размовы пра жыццё. Што яшчэ патрэбна для шчасця?»

Вераніка УЛАСЕВІЧ.
veronika.ulasevich@mail.ru

■ Чалавек — чалавеку

ЯК КАШУЛЯ Ў ПОЛІ ВЫРАСЛА

Добры дзень, дарагая рэдакцыя!
Чытаю ўважліва «Сямейную газету», хоць мне гэта ўжо, можа, і не трэба, бо я з 1935 года. Але раблю гэта па звычцы, па традыцыі, дзялюся прачытаным з роднымі і знаёмымі. Дык вось, раздумваю, што самае старажытнае, самае нявывучанае, вечна патрэбнае ў жыцці — гэта выхаванне чалавека ад нараджэння да старасці. Нездарма ў народзе кажуць: век вучыся, а дурнем памрэш. Можа, таму ні з якім працэсам не было столькі маніпуляцый, рэфармавання, як з адукацыяй і выхаваннем — і ўсё каб лепш. Сама ўсё жыццё прапрацавала настаўніцай у школе, таму ведаю гэта не па чутках.

Але ўсё ж першаснай і пастаяннай школай выхавання з'яўляецца сям'я. Адсюль пачынаецца жыццёвы ўклад і ўбіраецца вопыт кожнага. У наш час яшчэ з'явіліся тэхнічныя сродкі, якія ўзялі на сябе ролю дапамогі сям'і ў выхаванні. І ў першую чаргу — тэлевізар. Дзеці ўжо з двух, і нават раней, гадоў не адрываюцца ад экрана, калі паказваюць мульцікі. Тут цудоўныя карцінкі, зразумелы змест — усё гэта бярэ ў палон увагу малых.

«А дзеці ж цікаўныя. Што запомняць у раннім маленстве — усё жыццё будуць помніць».

У мяне ёсць праўнучак Мікітка. Яму 4 гадкі. О! Колькі ён можа расказаць казачак, якія словы мудрагелістыя ўжывае, проста дзіву даешся. Ды не проста перакажа, а нават даслоўна змест помніць... Вось і пішу гэты ліст з нагоды, што хачу паразважаць пра мульцікі, бо яны аказваюць дужа вялікі ўплыў на дзяцей. Яшчэ і мае дзеці, сын ды дачка, з нецярплівасцю чакалі трансляцыі «Ну, пачакай!», ведалі і цытавалі твор. Дык у мяне жыве такая думка: няхай бы гэтыя мульцікі ўключалі ў сябе навучальны змест. Напрыклад «Як расце хлеб», «Як каша на стол прыйшла». Гэта ўсё можна зрабіць займальна і цікава, запамінальна. Часткова гэта ёсць у форме казкі «Пасадзіў дзед рэпку», «Машачка і мядзведзь» і інш. Але гэта мізэр для выхавання. Мне яшчэ прыйшла гэта думка вось чаму: я ўспомніла хрэстаматыю майго дзядулі (шкада, што не захавалася). У ёй было ўсім вядомае апавяданне «Як кашуля ў полі вырасла». Апавяданне было багата ілюстраванае, і як цяпер бачу малюнак дзяўчыны ў чырвоным сарафане, якая прадзе лён на верацяно. У апавяданні і па малюнках бачым увесь працэс ад зярняці да сувою палатна. Капіраваць не абавязкова, а стварыць арыгінальнае можна. А то дзеці вырастаюць і элементарных рэчаў не ведаюць.

Выкладчык біялогіі расказваў, што некаторыя студэнты не маглі адрозніць колас пшаніцы, ячменю, жыта і вучыліся гэтаму ў ВНУ. А паспрабуйце запытацца ў падлетка, з якога зярняці атрымліваюць проса або з якой культуры робяць ячныя крупы, — упэўнена, не скажуць.

А дзеці ж цікаўныя. Што запомняць у раннім маленстве — усё жыццё будуць помніць. Прыехаў мой Мікітка да мяне летам, і пайшлі мы маладую бульбачку выбіраць. Я расказваю яму: пасадзіш вясной адну невялікую бульбіну, а з яе вырасце во колькі, можна двум чалавекам пад'есці.

— А як маю машынку пасадзіць, таксама вырастуць машынкі?

— Толькі з жывога можа вырасці, а машынку чалавек зрабіў, яна нежывая.

Дзівіцца ўнучак, што боб ці фасоліна жывыя...

Трэба дзецям паказваць, як што расце, пра зямельку-карміцельку расказваць, ашчаднасці вучыць. Прагрэс прагрэсам, добра і робаты, і машыны, а зямелька і ўсё жывое найперш дабрыню любяць. Неабходна знаёміць з гэтым дзяцей з самага малога ўзросту. Бо калі пачынаюць вучыць батаніку, то яна павінны паглыбляць веды, а не даваць азы. «Зямля — аснова ўсёй Айчыне», — казаў Колас. Яна нас корміць і поіць.

Яўгенія КУЛЕВІЧ, *в. Сялец, Смаргонскі раён*

■

Ілюстрацыі да апавядання Канстанціна Ушынскага «Як кашуля ў полі вырасла».

■ Маміны дзённікі

20 лайкаў... за суп

Еду ў краму, жартую з Данем (4 гады):
— Ты тату і дзядулю дагледзіш?
— Так! — узрадаваўся малы. — А што ім нельга даваць? Піва?

☺☺☺

— Даня, ты будзеш есці суп?
— Не, я не галодны.
— А піцу будзеш?
— Так!
— Ты ж не галодны!
— Гэта ж не ежа, а задавальненне!

☺☺☺

Падчас дыеты сыну забаранілі есці цукеркі. Убачыў, як я дастала адну.
— Адкуль узяла? З майго падарунка?
— Не, са свайго. А што, з твайго нельга?
— Можна, але ж я хвалююся, што пакуль мне зноў дазволяць есці цукеркі, дык ніводнай не застанецца...

☺☺☺

— Мама, ты будзеш нас са святам віншаваць? — пытаецца зранку Даня?
— З якім? — прыкідваюся, што не зразумела.
— З Днём абаронцаў Айчыны, — горда кажа малы.
— А што такое Айчына?
— У таты спытай, ён жа ў арміі служыў.

☺☺☺

Пачала рабіць ранішнюю зарадку.
— Далучайся да мяне, — запрашаю малога.
— Не, дзякуй, у мяне ўсё ў парадку!

☺☺☺

— Ну, як табе? — пытаюся ў Дані пра суп.
— Стаўлю табе 20 лайкаў!

Запісала Яна ЛЫЧКОЎСКАЯ

■

■ Будзьце пільныя!

ФЕЯ АГНЮ, СІНІ КІТ ДЫ РУЖОВАЯ ПАНТЭРА:

бяскрыўдныя гульні ці смяротная небяспека?

У суседняй Расіі многія бацькі занепакоены недзіцячай гульнёй «Сіні кіт», якая забірае жыцці падлеткаў. Хлопчыкі і дзяўчаткі ва ўзросце 12—16 гадоў працягваюць паддавацца на інтэрнэт-правакацыю і канчаюць жыццё самагубствам. Аднак «Сіні кіт», «Ружовая пантэра» і іншыя аналагі — не адзіная пагроза сучаснасці. У той час калі падлеткаў прымушаюць прачынацца а 4.20 раніцы і рабіць з сабой страшныя рэчы, жахлівыя паведамленні пачалі атрымліваць і вучні малодшых класаў.

Па інтэрнэце стаў распаўсюджвацца малюнак, які нібыта тлумачыць, «як стаць Феяй агню». «Правілы» простыя. Для таго каб стаць «сапраўднай Феяй», трэба ўстаць апоўначы, абысці пакой тры разы і прамовіць «чароўныя словы». Далей ціха прайсці на кухню, каб ніхто не пачуў, інакш (папярэджваюць аўтары гэтай «магіі») тыя словы не падзейнічаюць. Апынуўшыся на кухні, трэба ўключыць газавую пліту — усе чатыры фаеркі, але не запальваць іх. Засталося самае лёгкае — легчы спаць. Пасля гэтага абраду дзецям абяцаюць, што пойдзе «чароўны газ». Менавіта ён дапаможа «ператварыцца ў сапраўдную Фею агню».

Не ведаю, як у вас, а ў мяне мурашкі па скуры пасля прачытанага. Пра гэтую жахлівую гульню я даведалася зусім нядаўна ад малодшага брата, які вучыцца ў 3 класе. На днях ён вярнуўся дадому са школы і расказаў, што яго аднакласніку прыйшоў ад невядомага адпраўшчыка дзіўны малюнак. Той хлопчык паказаў яго сваім бацькам і, дзякуй богу, з ім нічога не здарылася.

Псеўдамагі, якія ажыццяўляюць рассылку, карыстаюцца наіўнасцю малых, іх верай у цуды і жаданнем наблізіцца да любімых персанажаў з мультфільмаў і казак. На жаль, у наш час многія дзеці ўжо з шасці гадоў маюць вольны доступ да інтэрнэту, таму знайсці іх у сацыяльных сетках нескладана.

Каб пазбегнуць няшчасных выпадкаў, бацькам, на мой погляд, недастаткова проста правяраць дзіцячыя паведамленні. Трэба быць больш уважлівымі да сваіх сыночкаў і дачок, больш размаўляць з імі. Не толькі тлумачыць правілы бяспечных паводзін на кухні, але і расказваць пра інтэрнэт: чаму там можна даваць, а што лепш катэгарычна пазбягаць. Мама і тата павінны быць сябрамі і галоўнымі дарадцамі свайму дзіцяці. Тады яно будзе дзяліцца з імі сваім патаемным. Але разам з тым варта заўсёды быць напагатове. Невядома, што яшчэ могуць прыдумаць зламыснікі.

Дар'я ГАЛОЎЧЫЦ,
вучаніца 10 класа СШ №54
г. Мінска

■

«ГЭТА ЯК ПРЭЗЕНТАЦЫЯ ПЕРШЫХ АКУЛЯРАЎ»

Сябры віншуюць дызайнера Кацярыну ЦІКОТУ з запускам новага праекта.

На конкурсе сацыяльных праектаў Social Weekend праект TIKOTA INCLUSIVE атрымаў Гран-пры і Прыз глядацкіх сімпатый.

Кошт павінен быць даступным

Аляксандр Аўдзевіч многім вядомы як падарожнік, які на ручным веласіпедзе праехаў цераз усю Еўропу — амаль чатыры тысячы кіламетраў ад Ліды да Партугаліі. Калі сустракаемся з Сашам, на ім байка і спартыўныя штаны — адзінае, у чым інвалід-калясачнік можа зручна сябе адчуваць.

— У маім гардэробе амаль усё такое, — прызнаецца малады чалавек.

За мяжой спецыяльнае адзенне выпускаюць. Але ёсць праблемы. Па-першае, цана: штаны каштуюць 70 еўра. Па-другое, знешні выгляд: рэчы функцыянальныя, але пра мінімальную адпаведнасць модзе і размовы не ідзе.

Пра тое, што ў Беларусі неабходна стварыць лінейку адзення для калясачнікаў, Саша думаў даўно. А ў снежні трапіў на паказ у рамках Сусветнага дня барацьбы са СНІДам па праграме ААН, дзе і пазнаёміўся з Кацярынай Цікотай. Прапанаваў дызайнеру сваю ідэю, і тая адгукнулася.

Першыя мадэлі тэсціраваліся на фокус-групе.

— Як калясачнікі ўспрынялі прапанову паўдзельнічаць? А вы ўявіце, што чалавека, які дрэнна бачыць, запрашаюць на прэзентацыю першых у свеце акуляраў. Няхай яны нават няякасныя будуць — гэта ж прарыў! Так і тут. Крута, што за гэту тэму ўзяліся, — лічыць Аляксандр.

Па задумцы аўтараў праекта, рэчы павінны быць даступнымі па кошце для мэтавай аўдыторыі. Для калясачніка цана на штаны складзе рублёў 55, для звычайнага чалавека, які захоча набыць штосьці з гэтай жа калекцыі для сябе, — удвая даражэй (так ён часткова аплаціць пакупку інваліда і падтрымае праект).

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Блогер Аляксандр АЎДЗЕВІЧ на паказе ў аэрапорце дэманструе адзенне для калясачнікаў.

Фота Надзеі БУЖАН.

Падарожнік упэўнены, што інклюзіўнае адзенне можна ўвесці ў моду. «А што, сталі ж папулярнымі штаны з нізкай таліяй? Чым нашы горшыя?» — аргументуе Саша Аўдзевіч.

Штаны і 18 адрозненняў

Кацярына Цікота прызнаецца, што для яе пашыў калекцыі для калясачнікаў — складаны вопыт. Каб вы разумелі: спецыялізаваныя штаны маюць 18 (!) адрозненняў ад стандартных. Дадатковыя вытачкі, наканеннікі... У інтэрнэце, вядома, знайшліся відэаролікі па стварэнні інклюзіўных рэчаў, але там улічвалася толькі 4-5 параметраў, таму многае прыйшлося распрацоўваць самастойна.

Дызайнер улічыла асаблівасці фізіялогіі і лад жыцця мэтавай аўдыторыі. Напрыклад, тое, што адзявацца трэба седзячы. У штанах не павінна быць задніх кішэняў (у іх няма сэнсу), а пярэднія трэба сканструяваць па-іншаму (напрыклад, прышыць ніжэй калень), каб было зручна класці ключы, тэлефон. Пояс ззаду мусіць быць вышэйшым, а маланка спераду значна даўжэйшая. На сукенках — ніякіх засцёжак на спіне. Лямкі — без металічных дэталяў, на рызінцы (каб было зручна адзяваць людзям з парушанай маторыкай).

Грошы на першую партыю знайшліся дзякуючы спонсару — анлайн-рэсурсу па продажы білетаў tikets.by. Паказ калекцыі прайшоў у Нацыянальным аэрапорце Мінск. Паралімпійцы, медыяперсоны і проста зацікаўленыя людзі прадставілі на подыуме стыльныя і функцыянальныя камплекты. Дызайнер папярэджвае: гэта пробныя мадэлі, яшчэ не дасканалыя. Фокус-групе трэба спачатку нейкі час панасіць іх, каб зразумець, ці ўсё зручна.

Пакуль лінейка ўключае ў сябе штаны-камбінезоны і сарафаны для паўсядзённага нашэння. У далейшым з'явіцца і адзенне дзелавога стылю.

— Вельмі важна давесці справу да канца, — кажа Кацярына Цікота. — Каб калекцыю пусціць у жыццё, неабходна падтрымка леграма. Вельмі спадзяёмся, што знойдзецца зацікаўленае дзяржаўнае прадпрыемства, якое возьмецца за вытворчасць інклюзіўнага адзення. Праект сацыяльны, таму добра было б, каб яно забяспечыла калясачнікам яшчэ і працоўныя месцы, каб яны самі маглі ўдзельнічаць у стварэнні рэчаў, зручных для сябе.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@zviazda.by

Яўген ШАЎКО, старшыня Рэспубліканскай асацыяцыі інвалідаў-калясачнікаў:

— Я ў калясцы ўжо 16 гадоў. Па сабе ведаю, што зручнае адзенне знайсці складана. Перад тым як Кацярына пачала ствараць калекцыю, на сайце асацыяцыі мы правялі апытанне. Прасілі калясачнікаў пазначыць свае праблемы, прапановы. Вельмі шмат нюансаў. Напрыклад, «шыйнікі» — гэта асобная катэгорыя: у іх горш працуюць рукі, цяжка зашпіляць гузікі.

Што да кошту, то, лічу, павінны быць розныя цанавыя сегменты. Самыя простыя рэчы, даступныя большасці, і рэчы прэміум-класа, з цікавым дызайнам. Спадзяюся, што будуць распрацаваны тыпавыя памеры, каб людзі маглі заказаць адзенне праз інтэрнэт.

■ Карысна ведаць

Тайм-менеджмент, або Вучымся ўсё паспяваць

Уявіце, што кожны дзень у банку вам выдаюць 86400 беларускіх рублёў і кожны вечар сума цалкам абнуляецца. Як бы вы паступалі? 100% кожны рубель стараліся б патраціць! Вось так і з часам — штодзень нам выдаюць 86400 секундаў, і кожны раз да канца дня яны знікаюць, нягледзячы на тое, скарысталіся імі ці не. Дык чаму ж мы так не беражом кожную секунду, хоць у глыбіні душы разумеем, што час нашмат даражэйшы за любыя грошы? І пры гэтым яшчэ ўмудраемся скардзіцца, што «зусім нічога не паспяваем». Рацыянальна, з найбольшай карысцю выкарыстоўваць свой час вучаць метады тайм-менеджменту. Вось толькі некаторыя з іх.

1. Уявіце, што сёння ваш апошні дзень. Славуты Стыў Джобс на адной са сваіх лекцый прапанаваў кожнаму спытаць сябе: «Што б я зрабіў, калі б гэта быў апошні дзень майго жыцця?» Задайце і вы сабе гэтае пытанне, і калі ваш адказ не супадзе з рэальнымі планамі, значыць, трэба тэрмінова нешта мяняць.

2. Пастаўце глабальную мэту. Яна павінна быць настолькі значнай для вас, што нават калі сонца не закрые, то вы ўсё адно будзеце бачыць краёчкі свайго жадання. Павесьце сабе над рабочым сталом малюнак з глабальнай мэтай. Гэта ўзмоцніць матывацыю.

3. Жывіце ў «адсеку» сённяшняга дня. Знакаміты псіхолаг Дэйл Карнегі ў адной са сваіх кніг «Як перастаць турбавацца і пачаць жыць» напісаў: «Жывіце ў адсеку сённяшняга дня». Ідучы па жыцці з цяжкім грузам мінулага і невыносным хваляваннем за будучыню, вы далёка не пойдзеце. Здзяйсняйце ўчынкі менавіта сёння. Учора няма, а заўтра можа і не наступіць.

4. Стаўце мэты. У вас, акрамя галоўнай, глабальнай мэты, павінен яшчэ быць цэлы спіс з мэтамі. Іх абавязкова трэба разбіць на доўгатэрміновыя і тэрміновыя. Да доўгатэрміновых можна аднесці куплю дома праз тры гады, да канца года вывучыць англійскую мову, праз тры месяцы атрымаць павышэнне. Да тэрміновых: сёння вечарам зрабіць справаздачу, заўтра вымыць вокны, у суботу схадзіць у парк. Свае мэты абавязкова трэба запісваць на паперы. Мэта, якой няма на паперы, — гэта не мэта.

5. Усвядомленасць. Рабіце асэнсаваным кожнае сваё дзеянне. Каб зразумець, на што вы марнуеце свой час, зрабіце наступнае практыкаванне. На працягу тыдня кантралюйце ўсе свае дзеянні. Запісвайце абсалютна ўсё: у колькі ўсталі, колькі прымалі душ, колькі плённа працавалі, колькі часу прасядзелі ў сацыяльных сетках...

6. Планаванне. Завядзіце сабе нататнік і выпрацуйце звычку штовечар запісваць туды канкрэтны план на заўтрашні дзень з часавымі рамкамі. Гэта значыць пункт «падрыхтаваць прэзентацыю» павінен заканчвацца адведзеным на яго часам. Таму што без часавых рамак прэзентацыю, якую рэальна зрабіць за 3 гадзіны, можна расцягнуць на цэлы дзень і так і не скончыць. Калі вы дзейнічаеце паводле дакладнага спіса запланаваных задач, вы павялічваеце сваю прадукцыйнасць на 25%.

7. Расстаўце прыярытэты. Усе запланаваныя справы ў сваім нататніку падзяліце на: 1) прыярытэтныя задачы; 2) важныя, але не тэрміновыя; 3) тэрміновыя, але не важныя; 4) не тэрміновыя і не важныя. Гэтую класіфікацыю прапанаваў 34-ы прэзідэнт ЗША Дуайт Эйзенхаўэр. Так што, калі вы зноў задаяце сабе пытанне: «Як усё паспяваць?», то адзін з хуткіх і рэальных спосабаў — гэта выкрасліць заданні пад нумарам 4 з вашага спісу.

8. Засяродзьцеся на адным заданні. Паспрабуйце ў адно імгненне ў думках апынуцца на Эйфелевай вежы і прадумаць меню на вячэру. Нічога ў вас не атрымаецца. Так і са справамі. Не атрымаецца выконваць некалькі задач адначасова. А калі вы пачынаеце рабіць нешта адно, затым пераключаючыся на нешта іншае, а потым зноў вяртаецеся да першага, то вы скарачаеце эфектыўнасць выканання задачы ў пяць разоў. Вазьміце адну важную справу з вашага спіса, выканайце яе цалкам, якасна, і толькі пасля гэтага рухайцеся далей.

9. Пачніце з самага складанага. Вядомы псіхолаг і бізнес-кансультант Браян Трэйсі кажа: «З'ешце жабу на сняданак!». Пад жабай ён мае на ўвазе самую складаную і непрыемную справу. Калі вы раніцай зробіце самае страшнае, то што потым вам зможа сапсаваць настрой?

10. Знішчыце пажыральнікаў часу. Да іх можна смела аднесці прагляд у Instagram чужых фотаздымкаў, шматгадзінныя зносіны ў ICQ ні пра што з чалавекам, якога вы нават ніколі ў жыцці не бачылі. Няўжо той час, які вы можаце выдаткаваць на назіранне да сваёй мары, так лёгка прамяняеце на прагляд фільма, назву якога заўтра і не ўспомніце. Складзіце спіс усіх пажыральнікаў і дайце сабе слова ніколі больш да іх не вяртацца.

11. Працуйце ў пэўны час. Кожны чалавек мае свае біярытмы. Прааналізуйце іх. Падчас найбольшай сваёй актыўнасці спрабуйце выконваць асноўную працу. Пры гэтым абавязкова рабіце перапынкі. Бо менавіта ад правільнага адпачынку ў многім залежыць плён нашай працы.

12. Выкарыстоўвайце з розумам час у чэргах і ў транспарце. Сучасны чалавек праводзіць там мінімум 2 гадзіны на дзень. А цяпер памнажаем гэты час на 365 дзён. Атрымліваецца, што ў вас на год ёсць 730 вольных гадзін, або адзін вольны месяц. Колькі ўсяго можна паспець зрабіць за гэты час! Запампуйце сабе аўдыякніжку, вучыце замежныя словы, у крайнім выпадку думайце пра пазітыўнае, але ніяк не тыцкайце бессэнсоўна пальцам у тэлефон.

Вось вам і адказ на пытанне «Як усё паспяваць?». Усё вельмі лёгка і даступна. Самае галоўнае — прымяняць гэтыя метады на практыцы. І вы самі не заўважыце, як ваша жыццё зменіцца ўжо праз месяц.

Падрыхтавала Наталля МАЎЧАНАВА

Рыцары ў даспехах і старадаўнія танцы

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— З якімі вясельнымі стылямі працуеце?

— Зараз распрацавана шмат сцэнарыяў, але асноўнымі з'яўляюцца старабеларускі стыль, позняя народная традыцыя, стыль ампір і, нарэшце, 1930-я гады з невялікім ухілам у тэматыку Другой сусветнай вайны. Часта людзі заказваюць кавалак той ці іншай стылізаванай эпохі, а другая частка ладзіцца ў стылі сучаснага свята — з жывой сучаснай музыкай, салютамі, ілюзіяністамі.

«Ладдзя, паветраны шар ці карэта ўжо мала здзіўляюць, але ўварванне князя са світай выклікае шок у непадрыхтаваных».

У якім кірунку цікавей працаваць мне? Ведаеце, паглыбленне ў любую эпоху мае свае непадробныя эмоцыі, але ўлюбёным, безумоўна, застаецца Сярэднявечча.

— Што характэрна для сярэднявечнага вяселля? Якія конкурсы і гульні можна правесці?

— Конкурсы, забавы і гульні вельмі разнастайныя — ад сілавых да праяў кемлівасці і спрыту. Большасць старых застольных традыцый — гумарыстычныя. Нашыя продкі мелі досвед і густ у застоллях! Нязменным і для многіх эпох з'яўляюцца хрысціянскія традыцыі. Усім прапануем пачынаць застолле з агульнай малітвы. Традыцыяй з'яўляецца і павага да старэйшых — ад іх просім блаславення забаў.

Вельмі цікава, калі жаніх і нявеста выбіраюць такую забаву, як прыезд Святой Інквізіцыі. І сам суд, і спальванне на вогнішчы, і дараванне грахоў адбываюцца пры захапляльнай падтрымцы ўсіх гасцей. Хаця бываюць моманты, калі артысты іграюць так добра, што некаторыя прысутныя ўспрымаюць усё як сапраўднае. Так аднойчы адбылося на вяселлі паводле заходнебеларускіх традыцый 30-х гадоў. Нахабнае ўварванне польскіх памежнікаў, спыненне музыкі і патрабаванне скласці дэкларацыю выклікала настолькі шчырае абурэнне, што хлопцы, якія выконвалі ролі памежнікаў, ледзь не былі пабітыя!

Традыцый на самай справе вельмі шмат, рэалізаваць іх у межах аднаго дня вельмі складана. Асабліва гэта датычыцца народнага вяселля, якое ў беларусаў заўжды было вялізарным музычна-тэатральным дзеяннем.

— А што характэрна для старабеларускага вяселля?

— На жаль, далёка не ўсе зараз здольныя ўспрымаць многія старабеларускія традыцыі. Перыядычна даводзіцца нешта старадаўняе, асабліва элементы дахрысціянскіх традыцыйных вераванняў, спрашчаць, стылізаваць альбо ўвогуле прыбіраць. З іншага боку ёсць цікавыя заказы, дзе мусіш скласці сцэнарый вяселля менавіта паводле дахрысціянскіх традыцый, якія аднаўляем літаральна па рэштках. Адпаведна павінен рыхтаваць патрэбны рэквізіт, строі, забаўляльныя нумары. Улетку 2016 года правялі цікавае вяселле паводле дахрысціянскіх традыцый на вадзе.

Да традыцый старабеларускага вяселля, напрыклад, адносіцца зачытванне «Граматы вясельнай», абсыпанне маладых зернем, звязванне ручніком рук, перанос маладой на руках праз мост, піццё вады са студні.

— А як праходзіць выкуп нявесты ў старабеларускім стылі?

— Выкуп нявесты ў традыцыі беларусаў, вядома ж, ёсць. І ў досыць поўным выглядзе захаваўся яшчэ і дагэтуль. Гэта стары звычай стварэння сям'і з актам куплі-продажу, калі маладую сапраўды выкуплялі ў яе бацькоў сябры маладога перад вянчаннем. Тут шмат было жартаў і імправізацыі, але асноўныя этапы заставаліся наступнымі: жанчыны выводзілі да дружыны маладога падстаўную бабулю пад маскай, а потым ужо якую-небудзь дзяўчыну-модніцу альбо нават «цыганку». Нарэшце, справа даходзіла і да самой нявесты. За яе таргаваліся доўга, але ўрэшце сват працягваў нявесце хусцінку, тая бралася за адзін канец, сват — за другі, і так яны выходзілі да «войска» маладога.

Зміцер САСНОЎСКІ: «Вяселле ў беларускім стылі — гэта супер».

— Як успрымаюць стылізаваныя вяселлі госці?

— Шчыра кажучы, вельмі па-рознаму. Таму заўжды прапаную дзеля павагі да гасцей «не ў тэме» мець кавалкі праграмы паводле сучасных звычаяў, спеваў, тостаў. Заўжды знаходзіцца, як я называю «дзядзька Коля з Баранавічаў», які папросіць Верку Сярдзючку. Даводзіцца ўлічваць густы ўсіх. Бывае складана, але імкнёмся. Бо сумяшчэнне стыляў, як я ўжо казаў, непазбежнае. Таму да лімузінаў на сярэднявечным вяселлі стаўлюся абсалютна нармальна. Рэдка трапляюцца людзі з катэгарычным патрабаваннем чысціні стылю. Усе ставяцца з разуменнем да некаторых сучасных элементаў.

— Ці бывала так, што ўсе госці прыходзілі ў адпаведных стылю вяселля строях?

— Было, што большасць. Гэта амаль заўжды сюрпрыз і здзіўленне для старэйшага пакалення, якое часта лічыць, што маладыя звар'ецелі: ладдзя, паветраны шар ці карэта ўжо мала здзіўляюць, але ўварванне князя са світай і нечаканыя тэатралізаваныя актыўныя дзеянні выклікаюць шок у непадрыхтаваных. Увогуле, стала папулярным шакаваць і здзіўляць нечаканымі нумарамі сваіх гасцей. Цяпер рыхтуем адзін юбілей, да якога сам юбіляр не будзе ведаць нічога, акрамя імёнаў запрошаных гасцей, а там будзе поўнае Сярэднявечча.

«Усё прадумаць і арганізаваць няпроста, але гэта таго вартае, бо застанецца ў памяці сваёй незвычайнасцю».

— Што рабіць, калі для вяселля трэба вывучыць спецыяльныя танцы?

— Само развучванне танцаў заўжды ператвараецца ў цікавы інтэрактыўны майстар-клас. Але гэта для гасцей. Маладыя часта просяць падрыхтавацца да гэтага загадзя. Вучым, рыхтуем.

— Дзе звычайна ладзяцца стылізаваныя вяселлі?

— У адпаведных эпохам сядзібах і маёнтках — Сула, Дукора, Нясвіж, Мір, Ганка, Веста, Фестывальны, Камарова, Раздолле. Зрэшты, аздобіць памяшканне паводле выбранай эпохі — абсалютна магчымае і папулярнае дзеянне.

— Ці ёсць вяселле, якое запомнілася вам больш за ўсё?

— Ведаеце, запамінаецца кожнае. Ніколі няма аднолькавых вяселляў. Людзі розныя, сцэнары ніколі цалкам не супадаюць, заўсёды адбываецца нешта нечаканае і ўзрушальнае. Тут можна доўга ўспамінаць пра імправізаваныя заезды на рэтра-машынах, нечаканае выкраданне маладой з замка раней, чым да яе прыехаў на кані малады, паветраны шар, які раптоўна зляцеў з маладымі... Сумна не бывае!

— Якое ў вас самога было вяселле? Напэўна, таксама стылізаванае?

— Сябры-артысты, увесь «Стары Ольса», рамеснікі ў Дудутках, паплечнікі па рыцарскім руху і калегі па Таварыстве рэтра-машын зрабілі для нас сапраўднае свята, якое доўжылася тры дні. Было ўсё: 30-я гады, старабеларускі дзень, сярэднявечны, падарожжы, нават на чацвёрты дзень хапіла забаў!

— Што трэба ведаць і пра што памятаць тым, хто хоча арганізаваць стылізаванае вяселле?

— Толькі адно — усё прадумаць і арганізаваць няпроста, але гэта таго вартае, бо застанецца ў памяці сваёй незвычайнасцю. А яшчэ павага да сваёй гісторыі для многіх ужо стала важкім аргументам. І гэта вельмі цешыць.

Ганна БАГІНО.
bahino@zviazda.by.

■ Ёсць ідэя

Чым замяніць звыклую вясельную кнігу пажаданняў

Кніга пажаданняў для маладых ужо стала звыклай дэталлю на вяселлях. Але і тут нявесты не перастаюць эксперыментаваць, каб здзівіць сваіх гасцей неардынарнымі рашэннямі. «Сямейная газета» падгледзела на крэатыўных вяселлях некалькі цікавых альтэрнатыўных ідэй.

Пазл з фота маладых

Цікавая ідэя для пажаданняў — зрабіць пазл. Калі госці збяруць яго з мноства часцінак, то ўбачаць рамантычную фатаграфію маладых. А добрыя словы і пажаданні няхай кожны папярэдне напіша на адваротным баку кавалачкаў пазла.

Літары

Першыя літары імёнаў жаніха і нявесты (альбо першая літара агульнага прозвішча) часта выкарыстоўваюцца ў вясельных фотасесіях. Іх можна выразаць з дрэва. А чаму б не пайсці далей — прапануйце гасцям напісаць на гэтых аб'ёмных літарах свае пажаданні. А пасля вяселля павесьце іх дома на сцяну ў якасці інтэр'ернай «фішкі» і прыемнага напаміну пра дзень вашага вяселля.

Вінілавыя пласцінкі і пішучая машынка

Рэтра-стыль для свайго вяселля выбірае мноства пар. Калі канцэпцыя вашага свята менавіта такая, то ў якасці «кнігі» для пажаданняў падыдуць вінілавыя пласцінкі. Пасля імпрэзы вы таксама зможаце развесіць іх у кватэры замест карцін. Як альтэрнатыўны варыянт, знайсці сапраўдную пішучую машынку і арганізаваць рэтра-зону для друку пажаданняў.

Любімыя прадметы і рэчы

Пажаданні добрыя тым, што іх можна напісаць на чым хочаш. Ададайце гасцям любы прадмет, які для вас нешта сімвалізуе або проста вельмі падабаецца: чамадан, глобус, футбольны мяч... І ў будучыні будзеце адчуваць цеплыню і падтрымку блізкіх і сяброў кожны раз, калі гэты прадмет трапіцца вам на вочы ■

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	РУП «СМТ №22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54. Тел. + 375 (214) 41 72-95, тел./факс 41-80-30

Лот №1

Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования, реализуемое одним лотом, в составе:

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инв. номер
Контрольно-пропускной пункт	Здание административно-хозяйственное	69,5	250/ С-34536
Составные части и принадлежности: навес			
Адрес	Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Б/1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты		
Механизированная мойка для грузовых автомобилей	Здание специализированное автомобильного транспорта	874,4	250/ С-33937
Адрес	Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Б, в 0,3 км к востоку от д. Ксты		
Здание автозаправочного пункта	Здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции)	14,6	250/ С-34537
Составные части и принадлежности: покрытие бетонное, ограждение (панели железобетонные), ограждение (металл), ворота			
Адрес	Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Б/3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты		
Склад нефтепродуктов	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	43,0	250/ С-34534
Составные части и принадлежности: пристройка, 13 резервуаров, бетонная площадка			
Адрес	Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Б/2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты		

В состав лота входит следующее оборудование:
Маслораздаточная колонка С-231, инв. номер 05036, маслораздаточная колонка С-231, инв. номер 05037, топливораздаточная колонка Нара 27М1С, инв. номер 05038, топливораздаточная колонка Нара 27М1С, инв. номер 05039

Начальная цена с НДС 20%	**122 714,20 белорусских рублей (снижена на 30%)**
Шаг аукциона	**6 135,71 белорусских рублей**
Сведения о земельном участке	Для обслуживания здания автозаправочного пункта предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 0,5111 га
Порядок ознакомления	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом аукциона осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, контактный телефон +37529-212-15-01

Лот №2

Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования, а также запасы (сырье, материалы, инвентарь), реализуемое одним лотом, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54Б

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инв. номер
Бытовое здание	Здание административно-хозяйственное	55,5 кв. м	250/ С-36285
Бытовое здание кладовщика (в т.ч. терасса)	Здание административно-хозяйственное	14,3 кв. м	250/ С-36290
Гараж	Здание специализированное автомобильного транспорта	19,9 кв. м	250/ С-36287
Гараж №2		21 кв. м	250/ С-36291
Профилакторий для автомашин, склад	Здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей	782,3 кв. м	250/ С-36286
Канализационная сеть	Сооружение специализированное водохозяйственного назначения	-	250/ С-39742
Тепловая сеть	Сооружение специализированное коммунального хозяйства	-	250/ С-39970
Склад с мастерскими	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	693 кв. м	250/ С-36289

Составные части принадлежности: две пристройки, рампа, ограждение (кирпичное, сборные железобетонные плиты), ворота

С перечнем оборудования, прочих основных средств, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь) и временных сооружений, входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by

Обременения	**Частичная аренда. Подробная информация на сайте организатора аукциона** www.cpo.by
Начальная цена с НДС 20%	**124 234,85 белорусских рублей (снижена на 50%)**
Шаг аукциона	**6 211,74 белорусских рублей**
Сведения о земельном участке	Для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственной базы предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 2,0897 га. Обременения: охр. зона систем газообеспечения и др. линейных инженерных сооружений, площадь 0,0390 га; охр. зона ЛЭП, напряжением свыше 1000 В, площадь 0,2460 га
Порядок ознакомления по лоту №3	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом аукциона осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Тукиш Валентина Евгеньевна, завхоз, контактный телефон МТС +37533-346-50-90

Предмет аукциона

Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе:

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
3	01077	А/м Skoda Octavia Tour (рег. знак 8641 ВН-2), 2009 г.в.	9 901,50	495,08
4	01066	Автобетоносмеситель СМБ-372 (АВ 2642-2), 2008 г.в.	15 463,00	773,15
5	01070	Автобетоносмеситель СМБ-372 (АВ 7110-2), 2008 г.в.	16 578,80	828,94
6	01068	Автобетоносмеситель СМБ-372 (рег. знак AI 0955-2), 2008 г.в.	16 439,50	821,98
7	01067	Автомобиль GAZ-52 (рег. знак ВА 9631)	529,20	26,46
8	01016	Автомобиль GAZ-5312 (рег. знак АА 9426-2)	646,80	32,34
9	01153	Автомобиль ГАЗ 31105 (рег. знак 2224ВА-2), 2007 г.в.	1 815,80	90,79
10	01021	Автомобиль ЗИЛ – 441510 (рег. знак 8989 ВТР), 1990 г.в.	940,80	47,04
11	01075	Автомобиль МЗКТ-6515 10 (самосвал), рег. номер АВ 7471-2	14 899,90	745,00
12	03327	Бульдозер на базе трактора ДТ-75 (рег. знак ВА 3434), 2007 г.в.	8 736,00	436,80
13	03326	Бульдозер на базе трактора ДТ-75 (рег. знак ВА 3457), 2006 г.в.	8 736,00	436,80
14	03454	Дизмолот сваебойный МСДШ, 2008 г.в.	6 636,00	331,80
15	02500	Захват 1ПТМ 791170г/п 10 т, 2008 г.в.	504,00	25,20
16	02501	Захват 2ПТМ 791170г/п 5 т, 2008 г.в.	630,00	31,50
17	02218	Кран башенный БМ-401П, 2010 г.в.	83 958,00	4 197,90
18	02217	Кран башенный КБМ-401П, 2010 г.в.	94 458,00	4 722,90
19	03534	Установка копровая для заб. свай на базе Т-10МБ 21-21-0 ВА-2 67-46	62 580,00	3 129,00
20	41076	Снегоуборочная машина HONDA	1 344,00	67,20

Порядок ознакомления: ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. **По лотам №№1–19** ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, контактный телефон: +375292121501. **По лоту №20** ответственное лицо: Зызников Виктор Иванович, заведующий базой, контактный телефон +375336774509

Предмет аукциона

Оборудование, расположенное по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе:

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год изготовления	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
21	31799	Агрегат сварочный АДД 4002 М2	1 848,00	92,40
22	31800	Агрегат сварочный АДД 4002 М2, 2006 г.в.	1 848,00	92,40
23	31801	Агрегат сварочный АДД 4003, 2000 г.в.	1 596,00	79,80
24	05063	Дистилятор	210,00	10,50
25	00086	Измеритель дымности отработавших газов МЕТА-01 МП.01, 2009 г.	207,55	10,38
26	04012	Мобильная дизельная вакуумная установка для понижения уровня грунтовых вод Н 130Д, 2008 г.	48 479,20	2 423,96
27	05158	Молот ковочный МА 4129А, 1991 г.	1 355,90	67,80
28	04010	Передвижная компрессорная станция ПКСД5-25, 2005 г.в.	2 562,00	128,10
29	04011	Передвижная компрессорная станция ПКСД5-25, 2007 г.в.	2 856,00	142,80
30	31798	Сварочный аппарат JASIC ARC-140, 2007 г.в.	33,60	1,68
31	05106	Станок сверлильный СМ-8П,1993 г.	224,35	11,22
32	05081	Станок СУН-1 (механическая пила), 1992 г.	586,25	29,31
33	05091	Станок точильно-шлифовальный Т-400, 1992 г.	402,15	20,11
34	05071	Станок шлифовальный 3К-634, 1987 г.в.	210,00	10,50
35	05040	Стенд профилактики 240	3 082,80	154,14
36	05041	Стенд профилактический «Star 12F», 1989 г.	913,85	45,69
37	05061	Стенд Р-770, 1991 г.в.	1 083,60	54,18
38	05053	Тележка Э-312, 1991 г.в.	134,40	6,72
39	31816	Трансформатор ТДМ-403 У2	226,80	11,34
40	41227	Автоматический станок для резки штапика CKY-501	582,60	29,13
41	07320	Бункер БН-1,0Л	285,60	14,28
42	42020	Выпрямитель V-160 S, 2006 г.в.	119,00	5,95
43	42019	Выпрямитель ВД-306 М1У3, 2006 г.в.	213,85	10,69
44	42021	Выпрямитель дуговой сварки ВДМ-1202С, 2007 г.	477,75	23,89
45	41226	Двухголовочный сварочный станок DZW-500, 2009 г.	3 811,20	190,56
46	-	Емкость для транспортировки сыпучих материалов	1 428,00	71,40
47	-	Емкость для транспортировки сыпучих материалов	1 428,00	71,40
48	42076	Емкость под известь V – 10, 1995 г.в.	583,10	29,16
49	47228	Комплект тензометрии BSS-2t с индикатором Ci 6001	134,40	6,72
50	70191	Контейнер одноблочный, 1995 г.в.	80,15	4,01
51	б/н	Машина ИП-1000	5 880,00	294,00
52	47197	Машина испытательная ИП-100, 1994 г.в.	1 770,30	88,52
53	41047	Молот пневматический МА 4129А, 1988 г.в.	1 428,00	71,40
54	05159	Мусоропровод строительный (19 секций с погрузочной воронкой)	529,20	26,46
55	40221	Парогазогенератор ПГГ-2	1 512,00	75,60
56	07394	Подмости шарнирно-панельные ПШ-000А	549,36	27,47
57	07395	Подмости шарнирно-панельные ПШ-000А	549,36	27,47
58	07396	Подмости шарнирно-панельные ПШ-000А	549,36	27,47
59	42022	Полуавтомат дуговой сварки ПДГ-351, 2007 г.	655,20	32,76
60	41229	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	150,40	7,52
61	41230	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	150,40	7,52
62	41231	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	150,40	7,52
63	41232	Пресс пробивочный однопозиционный ПР 235, 2010 г.	150,40	7,52
64	05155	Сварочный аппарат THMIG-200, 2007 г.	175,35	8,77
65	40015	Сварочный аппарат ВДМ-1201,1991 г.	323,40	16,17
66	б/н	Станок вальцовочный	7 476,00	373,80
67	44090	Станок деревообрабатывающий	159,60	7,98
68	44087	Станок деревообрабатывающий «Лучеса» УОДМ-1, 1992 г.	276,00	13,80
69	44170	Станок деревообрабатывающий ФСШ-1А (К), 2005 г.	852,00	42,60
70	41228	Станок для зачистки углов профиля КТ-504/2, 2009 г.	1 212,00	60,60
71	41225	Станок для прессовки углов APEX,1989 г.	1 768,80	88,44
72	44169	Станок для резки а/ц труб	142,80	7,14
73	44175	Станок для холодной гибки труб ТГС-5	1 673,35	83,67
74	44088	Станок заточной ВШ-027 РЭ, 1992 г.	170,00	8,50
75	41036	Станок заточной М-405	310,80	15,54
76	41037	Станок заточной М-405, 1991 г.в.	144,00	7,20
77	44174	Станок ленточнопильный «ПЛП-Астра-ЕС», 2006 г.	3 470,40	173,52
78	41044	Станок настольно-сверлильный ВШ-029	2 436,00	121,80
79	41048	Станок правильно-отрезной СМЖ 357К	2 772,00	138,60
80	44092	Станок рейсмусовый МП-9-1695,1998 г.	1 636,80	81,84
81	44093	Станок сверлильный СМ-8ПК	302,40	15,12
82	05086	Станок токарный 16-Б20	2 268,00	113,40
83	41041	Станок токарный 1К-62	1 176,00	58,80
84	42069	Станок точечной сварки МТ16/18, 1991 г.	1 184,40	59,22
85	05070	Станок фрезерный 6Р82	2 772,00	138,60
86	44095	Станок шлифовальный 3К-1334	646,80	32,34
87	43079	Сушильный шкаф СНОЛ 3.5, 1997 г.в.	165,90	8,30
88	00464	Трансформатор сварочный ТДМ-252 У2	260,40	13,02
89	40018	Трансформатор ТСЗИ 380/36, 1993 г.	45,50	2,28
90	41065	Установка горизонтальная СМЖ-54А	5 628,00	281,40
91	40220	Установка прогрева бетона КТП ОБ 63 У1	840,00	42,00
92	40024	Установка прогрева бетона КТП ТО 80-86 У1, 1996 г.в.	481,95	24,10
93	40025	Установка прогрева бетона КТП ТО 80-86 У1, 1996 г.в.	481,95	24,10
94	70223	Шкаф металлический, 2000 г.в.	93,80	4,69
95	8911	Блок-контейнер	1 276,10	63,81
96	8907	Блок-контейнер «Душевые кабины женские»	1 434,40	71,72
97	047	Бороздодел GNF 65 A	663,60	33,18
98	00508	Влагомер МГ 4-У, 2007 г.в.	395,85	19,79
99	056	Гидравлический домкрат	369,60	18,48
100	057	Гидравлический домкрат	369,60	18,48
101	04103	Камнерезный станок BS-350, 2010 г.в.	709,10	35,46
102	00520	Нивелир линейный лазерный Bosh GLL2-50+BM1+LR2	386,40	19,32
103	30004	Нивелир НИ-3, зав. № 2359	294,00	14,70
104	00517	Нивелир С330 зав. № 554690	109,20	5,46
105	04127	Перфоратор GBH 7-46 DE	478,80	23,94
106	40034	Печь «Бренеран» АОТ-19	495,60	24,78
107	050	Пресс гидравлический ПГР-300	126,00	6,30
108	00513	Тахеометр SET530RK3	3 855,60	192,78
109	00506	Теодолит 3Т5КП	1 058,40	52,92
110	04130	Штукатурная станция СШ-6	3 948,00	197,40
111	04131	Штукатурная станция СШ-6	3 444,00	172,20
112	00485	Блок снижения напряжения БСН 1 СУ3, 2008 г.в.	201,60	10,08
113	00486	Блок снижения напряжения БСН 1 СУ3, 2008 г.в.	201,60	10,08
114	00501	Виброплита Weber VC-18, 2006 г.в.	470,40	23,52
115	01173	Мотопомпа EMP 205, 2011 г.в.	277,20	13,86
116	01207	Очиститель высокого давления Kranzle 800 TS T	1 512,00	75,60
117	01227	Промышленный нагреватель воздуха Master B 9 EPB, 2008 г.в.	109,20	5,46
118	00481	Ручной сварочный экструдер 2007 CS, 2011 г.в.	3 437,70	171,89
119	05132	Сварочная машина Ровелд Р250 А2, 2006 г.в.	3 603,60	180,18
120	00924	Сверлильная система ДС350	1 016,40	50,82
121	01138	Станция прогрева бетона ТСД 3-80/0,38 У3	2 148,30	107,42
122	01139	Станция прогрева бетона ТСД 3-80/0,38 У3	2 148,30	107,42
123	00490	Трансформатор НТС 2.5У, 2011 г.в.	109,20	5,46
124	00491	Трансформатор НТС 2.5У, 2011 г.в.	109,20	5,46
125	00463	Трансформатор ТДМ-403У2, 2008 г.в.	226,80	11,34
126	01129	Установка для приготовления и выдачи раствора УПР-3	7 786,80	389,34
127	01130	Установка для приготовления и выдачи раствора УПР-3	7 786,80	389,34
128	01117	Установка для приготовления и выдачи раствора УПР-3, 2008 г.в.	1 008,00	50,40

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Порядок ознакомления: ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 13.00 до 14.00. **По лотам №№21–39** ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, контактный телефон +375292121501. **По лотам №№40–94** ответственное лицо: Зызников Виктор Иванович, заведующий базой, контактный телефон +375336774509. **По лотам №№95–111** ответственное лицо: Тукиш Валентина Евгеньевна, завхоз, контактный телефон +3753333465090. **По лотам №№112–128** ответственное лицо: Свердлов Михаил Данилович, ведущий энергетик, контактный телефон +375295163113

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с 3012343260010; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона.

Срок оплаты: по лотам №№1–2: не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не предусмотрено договором купли-продажи).
По лотам №№3–128: при цене продажи предмета аукциона в сумме до 49 999,99 BYN – срок оплаты не более **10** (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи.
При цене продажи предмета аукциона в сумме свыше 50 000,00 BYN – срок оплаты не более **20** (двадцати) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением СовМина РБ от 8 января 2013г. №16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **WWW.CPO.BY**

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано по лоту в г. «Звязда» 05.05.2017 г.

Дата и время проведения аукциона: 16.06.2017 в 13.00 по адресу: РУП «СМТ №22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54, актовый зал

Дата и время окончания приема документов: 14.06.2017 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

**Контактные телефоны: +375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42.
E-mail: auction@cpo.by**

УЗДЕНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

13 июня 2017 года по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 418 (4-й этаж) в 10.00 проводит повторный открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам и в 11.00 аукцион на право заключения договора аренды земельных участков

На аукционные торги повторно выставляются следующие участки:

№ лота	Продавец	Местонахождение участка	S (га)	Кадастровый номер	Нач.цена (бел. руб.)	Расх.по подготовке (кроме расх. на публ-цию извещ.)	Примечание
1	Узденский райисполком	г. Узда, ул. П. Глебки, уч. №3	0,1351	625650100003001657	10010,0	1060,7	
2	Узденский райисполком	г. Узда, ул. П. Глебки, уч. №5	0,1335	625650100003001658	10010,0	1151,90	
3	Узденский райисполком	г. Узда, ул. Первомайская, уч. №101А	0,1318	625650100001000598	13010,0	1207,24	
4	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Турист-Узда» уч. №124	0,0919	625680200015000011	1070,00	1218,12	
5	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Красное урочище-2002» уч. №65	0,1398	625680200014000050	1495,00	1281,24	
6	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Красное урочище-2002», уч. №156	0,1028	625680200014000047	1130,00	911,53	Ограничение (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах линий электропередач, код – 13.2
7	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Литвянка», уч. №131	0,0899	625684200008000051	605,00	1069,14	
8	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Сымончицы-2», уч. №84	0,0599	625684200003000082	470,00	868,02	Ограничение (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах линий электропередач, код – 5.2
9	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Вавиловец», уч. №9	0,1000	625682100002000032	520,00	858,24	
10	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Вавиловец», уч. №10	0,1000	625682100002000033	520,00	858,24	
11	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Вавиловец», уч. №11	0,1000	625682100002000034	520,00	858,24	
12	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Вавиловец», уч. №90	0,1000	625682100002000035	520,00	905,48	
13	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Жилищник», уч. №102	0,0833	625684200004000110	630,00	972,39	
14	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Жилищник», уч. №103	0,1000	625684200004000112	735,00	973,44	Ограничение (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах линий электропередач, код – 13.2
15	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Жилищник», уч. №105	0,0959	625684200004000113	710,00	973,44	
16	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Жилищник», уч. №108	0,0987	625684200004000109	730,00	972,39	
17	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Жилищник», уч. №159	0,0938	625684200004000108	700,00	1098,27	
18	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Новая Усса», уч. №248	0,1012	625684200005000015	770,00	1224,75	

Целевое назначение лота №№1–3 – для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. К указанным лотам имеется возможность подключения к газоснабжению, электроснабжению, к водоснабжению на расстоянии 80–100 м.
Целевое назначение лота №№4–18 – для коллективного садоводства.
Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется на текущий (расчетный) счет № 3600631002512 Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Минской области филиала №500 Минского управления ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Узда, МФО 153001795, УНП 600537220, код платежа – 04901 платежным поручением (квитанцией) с пометкой «Задаток за земельный аукцион».
На аукционные торги на право заключения договора аренды выставляются участки:

№ лота	1	2	3	4	5
Арендодатель	Узденский райисполком	Узденский райисполком	Узденский райисполком	Узденский райисполком	Узденский райисполком
Местонахождение участка	г. Узда, ул. Новицкого (№68 по ПДП)	г. Узда, ул. Новицкого (№73 по ПДП)	г. Узда, ул. Колхозная, уч. №1	г. Узда, ул. Колхозная, уч. №2	г. Узда, ул. Широкая, уч. №1
S (га)	0,1996	0,1985	1,2898	0,9877	0,1378
Кадастровый номер	625650100001000582	625650100001000581	625650100005000459	625650100005000460	625650100002000283
Начальная цена (бел. руб.)	15 393,61	15 308,77	17 229,96	13 194,31	6951,51
Расх. по подготовке (кроме расх. на публикацию извещ.)	1166,18	1198,28	1910,97	1567,07	1418,40

Целевое назначение лота №1 и 2 – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (для размещения объектов многоквартирной жилой застройки). Инженерно-техническое обеспечение земельного участка отсутствует. Срок аренды участков – 99 лет.
Целевое назначение лота №3 и 4 – для строительства и обслуживания производственного объекта. Срок аренды участков – 50 лет.
Целевое назначение лота №5 – для строительства и обслуживания здания магазина. Срок аренды – 50 лет.
Для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предъявить:
заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;
копии документов, подтверждающих внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка;
копию документа заявителя, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (ксерокопия паспорта) покупателя или его доверенного лица;
представителем гражданина – нотариально заверенную доверенность.
При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность, а также копии документов о государственной регистрации ИП, юридического лица, копии учредительных документов, представителем или уполномоченным должностным лицом – нотариально удостоверенная доверенность (для уточнения правильности оформления необходимого пакета документов обращаться по телефону 8 (01718) 53738).
После получения необходимых документов от гражданина, индивидуального предпринимателя и юридического лица на участие в аукционе комиссия или организация выдает ему билет участника аукциона, который перед началом аукциона необходимо обменять на аукционный номер.
Заявления на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 206, по рабочим дням с 25 мая по 7 июня 2017 года включительно с 8.00 до 17.00.
Аукцион состоится по каждому лоту при наличии двух и более участников аукциона.
Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется на текущий (расчетный) счет №3600631002512 Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Минской области филиала №500 Минского управления ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Узда, МФО 153001601, УНП 600537220, код платежа на право заключения договора аренды земельного участка – 04002.
Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.
Заключительная регистрация – с 8.30 до 9.45 в день проведения аукциона.
Победитель аукциона возмещает расходы, связанные с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка, и публикацией объявлений об аукционе в средствах массовой информации. Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) производится в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.
Оплата победителем за предмет аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов.
Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельными участками, которые предлагаются для продажи на аукционе, путем выезда к месту нахождения этих участков, предварительно позвонив по телефонам: 8 (01718) 65404, 54705.

Более подробная информация об аукционах, условиях участия размещена на официальном сайте Узденского районного исполнительного комитета: www.uzda.minsk-region.by, либо по адресу г. Узда, ул. Советская, 22, каб. 206 и по телефону (801718) 53738.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении повторного открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность

Дата, время и место проведения аукциона, организатор торгов	Аукцион состоится **9 июня 2017 г. в 11.00** по адресу: Гомельская область, г. Жлобин, ул. Петровского, 45 (подъезд 2, этаж 1) Коммунальное унитарное предприятие по операциям с недвижимым имуществом «Жлобинский центр управления районной коммунальной собственностью»							
Номер лота	1	2	3	4	5	6	7	8
Адрес земельного участка	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Воинов-интернационалистов, 17	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Воинов-интернационалистов, 25	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Воинов-интернационалистов, 29	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Воинов-интернационалистов, 33	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Воинов-интернационалистов, 35	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Рассветная,1	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Рассветная, 5	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Малиновая,18
Кадастровый номер участка	321850100001002708	321850100001002712	321850100001002714	321850100001002716	321850100001002717	321850100001002724	321850100001001995	321850100001002833
Площадь, га	0,1076	0,1155	0,1426	0,1409	0,1390	0,0957	0,1125	0,1000
Целевое назначение	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания).							
Условия и ограничения	Победителю либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: 1. В течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся: - внести плату за право частной собственности земельного участка (часть платы в случае предоставления рассрочки ее внесения в установленном порядке); - возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением документов, необходимых для его проведения, формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка; 2. После совершения победителем аукциона вышеуказанных действий, но не позднее 2 рабочих дней, местный исполнительный комитет передает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона; 3. Обеспечить в двухмесячный срок государственную регистрацию права частной собственности на земельный участок со дня утверждения протокола аукционных торгов по продаже земельного участка в частную собственность; 4. В течение двух месяцев, со дня государственной регистрации права земельного участка, получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство одноквартирного жилого дома; 5. Приступить к занятию земельного участка в течение одного года, со дня утверждения в установленном порядке проектной документации; 6. Снять, сохранить и использовать плодородной слой почвы согласно проектной документации; 7. Соблюдать права и обязанности иных землепользователей земельных участков; 8. Использовать земельный участок в соответствии с целевым назначением и условием его предоставления, согласно Кодекса Республики Беларусь о земле.							
Начальная цена, рублей	4 125 руб. 52 коп.	4 428 руб. 41 коп.	5 467 руб. 46 коп.	5 402 руб. 28 коп.	5 214 руб. 49 коп.	3 583 руб. 54 коп.	4 183 руб. 31 коп.	3 718 руб. 50 коп.
Сумма задатка, рублей	400 руб.	400 руб.	500 руб.	500 руб.	500 руб.	300 руб.	400 руб.	300 руб.
Затраты по изг. зем. документации, рублей	1 422 руб. 6 коп.	1 448 руб.88 коп.	1 448 руб.88 коп.	1378 руб. 70 коп.	1 441 руб. 62 коп.	1 455 руб. 28 коп.	1 436 руб. 8 коп.	1 425 руб. 58 коп.
Стоимость расходов по орг. и проведению аукциона (ориент.), рублей	300 руб.	300 руб.	300 руб.	300 руб.	300 руб.	300 руб.	300 руб.	300 руб.

Характеристика территории и расположенных на участке инженерных коммуникаций; строений и сооружений; инженерно – геологические условия: участки свободны от застройки (инженерно – геологические условия будут определены на стадии производства проектно – изыскательских работ).
Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: общие сети и сооружения инженерной инфраструктуры отсутствуют.
Примечание*: Согласно части первой пункта три Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку, утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 1 апреля 2014 г. №298 возмещение затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку производится лицом, которому в соответствии с законодательством предоставлен земельный участок, при возведении многоквартирных жилых домов, одноквартирных, блокированных жилых домов в районах (кварталах) индивидуальной жилой застройки, возведение иных объектов на территории застройки.
*При предоставлении затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку КУП «Управление капитального строительства Жлобинского района»

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь 26.03.2008 г. №462.
Документы принимаются по адресу: г. Жлобин, ул. Петровского, 45 (подъезд 2, этаж 1) **по рабочим дням с 9.00 до 13.00 и 14.00 до 17.00 по 7 июня 2017 года включительно.**

Перечисление суммы задатка осуществляется на расчетный счет Жлобинского районного исполнительного комитета, УНП 400013420, № 3642418044004, филиал №312 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 673, сумма задатка победителя аукциона засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона.
Всем желающим представляется возможность предварительно ознакомиться с документами по объекту и с объектом в натуре.
Контактные телефоны: **8 (02334) 7 21 12, 7 53 01.**

Телефоны организатора аукциона: **8 (02334) 3 14 08, 3 16 16.**
Извещения о проведении предыдущих аукционов были опубликованы в газете «Звязда» от 24.05.2016 г. №96 (28206), 24.06.2016 г. №119 (28229), 30.07.2016 г. №145 (28255), 02.11.2016 г. №212 (28322), 26.11.2016 г. №229 (28339), 25.02.2017 г. №39 (28403).

Полный текст извещения о проведении аукциона размещен на сайте Жлобинского райисполкома gisp.gov.by

■ Беларусікі

Ты ж мая перапёлачка

Гэты здымак на конкурс даслалі бацькі Дар'і Вілісавай. «У нашай сям'і руска-беларускія карані, і мы вырашылі — раз жывём у Беларусі — знаёміць сваіх дзяцей з найлепшымі ўзорамі мясцовай культуры, — пішуць яны. — На фота Дар'я на адкрыцці цудоўнай выстаўкі «У строі» грае на блокфлейце народную песню «Перапёлачка». Цікавімся разам з дачушкай беларускімі танцамі, літаратурай, касцюмам ды гісторыяй. Любім вандраваць па краіне ўлетку, а таксама завітваць у багаты на помнікі ды музеі Полацк, да бабулі».

Шаноўныя мамы і таты, бабулі і дзядулі! Шчыра запрашаем вас прыняць удзел у конкурсе «Беларусікі». Дасылайце здымкі вашых дзетак, унукаў, а можа, нават і праўнукаў (з невялічкім аповедам) на адрас «Звязды». Але адна ўмова — каб, зірнуўшы на фота, адразу ж можна было зразумець, што гэта беларусік. Арыгінальнасць і творчы падыход вітаюцца! Аднаго з герояў, якога мы ўбачым на здымках, чакае прыз!

■ Ці чулі?

МАШЫНКА І МАТАЦЫКЛ ЗАМЕСТ КРЭСЛАЎ

Маладая мама адкрыла ў Мінску дзіцячую цырульню-атракцыён

Салон прыгажосці, у якім замест звыклых крэслаў выкарыстоўваюць машынкі і матацыклы і забаўляюць паказам мультфільмаў, з'явіўся ў гандлёва-забаўляльным цэнтры «Цівалі». Незвычайная цырульня-атракцыён разлічана на дзяцей ва ўзросце ад аднаго года і створана, каб пазбавіць іх ад страху перад стрыжкай.

Калі малечы, напрыклад, не сядзіцца ў цацачным «спорткары», то ёй прапануюць перасесці на дзіцячы байк. Машыны прымацаваныя да пнеўматычнага пад'ёмніка, таму падымаюцца на любую вышыню, а пры націсканні на педаль газу пачынаюць круціцца колы.

Мультсалон адкрыла маладая мама. Ідэя ўзнікла пасля непрыемнага інцыдэнту з дзіцем. «Неяк няўдала пастрыглі сына ў звычайнай цырульні, раніўшы вуха. Пасля гэтага ён доўгі час адмаўляўся стрыгчыся, прычым як у дарагім салоне, так і дома, — прызналася яна. — Мы вырашылі, што трэба нешта мяняць, і стварылі цырульню, дзе дзіцяці будзе камфортна і весела, а абслугоўваць яго будуць падрыхтаваныя спецыялісты, якія ўмеюць знайсці падыход нават да самых капрызных кліентаў».

Надзея ДРЫЛА. *dryla@zviazda.by*

■ Кіроўцу на заметку

ЯК СЭКАНОМІЦЬ НА БЕНЗІНЕ

Знайсці таннейшую запраўку — гэта, паверце, далёка не адзіны спосаб сэканоміць на паліве. Прытрымлівайцеся парад, прыведзеных ніжэй, і вы не толькі прыкметна зменшыце выдаткі на бензін, але і прадоўжыце жыццё свайго жалезнага сябра.

ПАРАДЫ ПА ВЫКАРЫСТАННІ АЎТАМАБІЛЯ

Выконвайце графік тэхабслугоўвання

Акрамя дыягностыкі, у планавае ТА ўваходзіць замена паветранага фільтра і алівы. Абедзве працэдуры зніжаюць расход бензіну, а ў якасці бонусу паляпшаюць ходавыя характарыстыкі аўто і прадаўжаюць жыццё рухавіка.

Паменшыце масу машыны

Гаворка ідзе не пра цюнінг, а пра звычайнае навядзенне парадку ў салоне і багажніку. Зімовая гума і незамярзайка не патрэбныя ўлетку. Дзіцячае крэсла трэба толькі тады, калі вы збіраецеся кудысьці ехаць з дзіцем. Для перамяшчэння кожнага лішняга кілаграма хламу, які захоўваецца ў багажным аддзяленні, аўтамабілю патрабуецца дадатковае паліва.

Не дзівачце з коламі

Завадскія характарыстыкі дыскаў і шын падбіраюцца не выпадкова, а іх змена, і асабліва ўстаноўка больш шырокіх колаў, павялічвае расход паліва. Антымальны ціск у шынах — гэта верхняя мяжа нормы, усталяванай вытворцам.

Мінімізуйце супраціўленне паветра

Адкрытыя вокны і люк, багажнік на даху, які не выкарыстоўваецца, — усё гэта павышае расход паліва.

ПАРАДЫ ПА КІРАВАННІ

Вось спіс фундаментальных ісцін, з якімі згодныя абсалютна ўсе дасведчаныя кіроўцы:

1. Каціцеся на перадачы, а не на «нейтралцы».

2. Не пускайце стрэлку тахометра вышэй за 2500 абаротаў.

3. Як мага радзей выкарыстоўвайце педалі.

Для выканання другога і трэцяга правілаў неабходна пазбягаць сітуацый, у якіх кіроўца лішні раз змушаны тармазіць і паскарацца. Гэта значыць не прыціскацца да транспартнага сродку, які едзе наперадзе, і кіраваць менш агрэсіўна.

ПРАВІЛЬНЫЯ ЗВЫЧКІ КІРОЎЦЫ

1. Спыніўся больш чым на хвіліну — выключыў рухавік.

2. Запраўйся — перавярнуў пісталет — прыўзняў шланг. Дадатковыя кроплі паліва за год ператвараюцца ў літры.

3. Не варта ўключаць кандыцыянер без асаблівай патрэбы.

4. Усе паездкі плануюцца і аптымізуюцца, каб скарацiць маршрут.

5. Падчас паездкі выкарыстоўваецца навігатар, які прапануе маршрут з улікам затораў.

ПАРАДЫ ПА АПЛАЦЕ

Атрымайце зніжку на АЗС

Калі запраўка прапануе дысконтныя карты, не саромейцеся скарыстацца гэтым бонусам. Нават мізэрная зніжка з часам ператвараецца ў тысячы сэканомленых рублёў.

Перайдзіце на нармальную банкаўскую карту

Хутчэй за ўсё, вы разлічваецеся звычайным пластыкам, які не дае ніякіх бонусаў, а толькі цягне грошы за абслугоўванне. Цяпер банкі выпускаюць карты, якія вяртаюць частку кошту кожнай пакупкі, налічваюць працэнт на рэшту на рахунку і абслугоўваюцца бясплатна.

Падрыхтаваў Дзмітрый БАРОНАЎ

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Салата «Вясновая»

Спатрэбіцца: *фасоля чырвоная кансерваваная — 1 бляшанка (ці 200 г варанай), фасоля белая кансерваваная — 1 бляшанка (ці 200 г варанай), салодкі балгарскі перац — 1 шт., радыска — 6—8 шт., цыбуля зялёная — 5—6 пёраў (колькасць залежыць ад вашай любові да цыбулі). Для запраўкі: кмен молаты — 1 ч. л., кетчуп — 1 ст. л., алей — 2 ст. л., сок лімонны свежавыціснуты — 1 ст. л., часнок — 1 сярэдні зубок, востры соус (накшталт Табаска) — некалькі кропель, соль і молаты чорны перац — на смак.*

Фасолю (без вадкасці) выкласці ў міску. Салодкі перац нарэзаць кубікамі. Радыску нарэзаць кружочкамі, а цыбулю — дробна. Змяшаць усе інгрэдыенты.

Для запраўкі старанна змяшаць молаты кмен, кетчуп, алей, лімонны сок, востры соус, соль, перац. Паліць салату запраўкай. Рэкамендуецца на гадзіну паставіць у халадзільнік.

Бульба па-партугальску — выдатны гарнір

Спатрэбіцца: *бульба — 8 шт., часнок — 4 сярэднія зубчыкі, масла, алей, размарын (свежы ці сушаны), соль буйная.*

Бульбу старанна вымыць і адварыць у мундзіры. Астудзіць. Ачысціць часнок і нарэзаць тонкімі пласцінкамі. У форму для запякання наліць трохі алею і выкласці на дно пласцінкі часнаку. Наверх пакласці шчыльна бульбу і прыціснуць, каб скурка лопнула, але самі бульбіны не страцілі пры гэтым форму.

Пасыпаць бульбу соллю і размарынам. Пакласці на кожную бульбіну кавалачак масла.

Запякаць пры 200 °C на працягу 15—20 хвілін да ўтварэння румянай скарыначкі.

СВАІМІ РУКАМІ

Для садовага інвентару

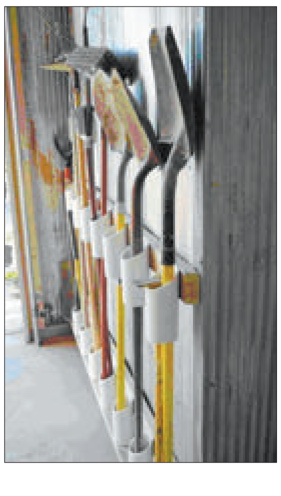

Зручна, калі кожны агародны інструмент знаходзіцца на сваім месцы. Але часам захоўванне садовага інвентару ператвараецца ў сапраўдную праблему. Асабліва яна адчуваецца ў тым выпадку, калі хлеў ёсць, але ён вельмі сціплага памеру. Аказваецца, вырашыць гэтую праблему лягчэй лёгкага.

Такі арганайзер прыгожа выглядае, а зроблены ён з рэштках матэрыялу.

Спатрэбіцца:

- *вузкія тоўстыя дошчачкі;*
- *шрубы;*
- *трубы ПВХ або іх абрэзкі.*

Трубы трэба адпілаваць пад вуглом, каб пасля аблегчыць сабе працу па ўкручванні шруб. Ды і інструмент з такіх даставаць будзе зручней. Калі распілоўванне скончана, неабходна апрацаваць вострыя краі наждачнай паперай, ліквідаваўшы такім чынам усе шурпатасці. Справа засталася за малым — прыкруціць кавалкі трубы да сцяны. Калі вы не хочаце свідраваць у ёй шмат дзірак, то на дапамогу прыйдуць дошчачкі. Зрабіце разметку, намаляваўшы на сцяне, на якой будуць размешчаны дошкі, тры гарызантальныя лініі. Адмерайце даўжыню дошак, адпілуйце іх. Пры дапамозе самарэзаў прымацуйце дзве да сцяны. Ніжняя патрэбна для апоры, каб садовы інвентар не дакранаўся да зямлі. Мацуем яе пры дапамозе невялікага бруска.

Можна замест дошчачак прымацаваць да сцяны ліст фанеры і ўжо на ім замацаваць абрэзкі трубы пры дапамозе шруб.

РАПТАМ СПАТРЭБІЦЦА

- Доўгія цвікі лепш забіваць малатком вагой 400—500 грамаў, а дробныя — невялікім малатком да 250 грамаў.
- Адшукаць глыбока ўбітыя і зашпакляваныя цвікі дапаможа намагнічаная іголка на нітцы. Яе трэба рухаць уздоўж дошкі на вышыні 1 мм, насупраць цвіка іголка адхіліцца і дакладна пакажа месца.
- Больш трывалым злучэнне будзе пры забіванні цвікоў пад нахілам.
- Даўжыню цвікоў варта выбіраць з такім разлікам, каб цвік прайшоў дошку наскрозь, увайшоў у брусок не менш чым на 2/3 сваёй даўжыні. Тады злучэнне будзе надзейным.

КАЛІ ВЫ ЗАЎСЁДЫ СПЯШАЕЦЕСЯ, МОЖАЦЕ ПРАПУСЦІЦЬ ЦУД (Льюіс Кэрал).

Адказная за выпуск Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

КАНТАКТ
№5 (45)
Спецпраект газеты «Звязда» сумесна з РУП «Белпошта» і РУП «Белсаюздрук»

■ Годная змена

АПЕРАТАРЫ КАСМІЧНЫХ АДДЗЯЛЕННЯЎ

Дзе вучацца найлепшыя будучыя паштальёны?

Адказваем — у Мінскім дзяржаўным каледжы сферы абслугоўвання. Каманда гэтай установы стала найлепшай на Рэспубліканскім конкурсе прафесійнага майстэрства сярод навучэнцаў па спецыяльнасці «Паштовая сувязь».

Перамогу каледжу (прычым другі год запар) прынеслі чацвёртакурсніцы Бажэна Стрэльская, Настасся Данільчык і Вераніка Гавіна. У сваім дамашнім заданні на тэму «Шануем традыцыі — ствараем інавацыі» дзяўчаты паказалі, якой пошта была раней, як дастаўляліся весці ваеннымі пісьманосцамі і што чакае галіну ў будучыні.

— Мы расказвалі пра тое, што будзе праз 50—100 гадоў. Гэта 3D-друк, імгненная дастаўка адпраўленняў, касмічныя аддзяленні, бо пошта будзе не толькі на планеце Зямля, — дзеліцца Бажэна Стрэльская.

На конкурсе студэнткі прадставілі таксама свой дызайн касцюма аператара сувязі. Дзяўчаты хацелі стварыць камплект, які будзе зручны пры рабоце і пры гэтым стыльны. Таму прапанавалі наступны дрэс-код: спадніца-мідзі сіняга колеру з устаўкай з фаціну, белая кашуля, укарочаная свабодная камізэлька, гальштук з эмблемай Белпошты, белыя туфлі і белы раменьчык.

> **Афіцыйна**
>
> **Сяргей ПАПКОЎ, міністр сувязі і інфарматызацыі:**
>
> — У сучасных эканамічных умовах перад прафесійнай адукацыяй ставіцца задача падрыхтаваць канкурэнтаздольных спецыялістаў. Навучальныя ўстановы павінны даць сваім студэнтам не толькі глыбокія прафесійныя веды, але і навучыць працаваць у камандзе, планаваць час, умець прэзентаваць інфармацыю, знаходзіць выйсце з канфліктных сітуацый. Конкурс майстэрства — зручная пляцоўка для абмену вопытам і самавыражэння.

Дзяўчаты адзначаюць, што гэта перамога не толькі іх каманды, але і педагогаў — Акуліч Алены, Акуліча Аляксандра і Ярмольчык Святланы.

На працягу ўсіх курсаў навучання студэнткі актыўна ўдзельнічалі ў жыцці каледжа. Выступалі, напрыклад, на днях адкрытых дзвярэй, дзе залучалі абітурыентаў звязаць сваё жыццё з поштай. Бажэна і Вераніка пісалі даследчую работу па тэме «Фірменны стыль як складальнік брэндынгу на прыкладзе РУП «Белпошта» і ўдзельнічалі з ёй у гарадскім конкурсе. А Настасся ўжо на працягу трох гадоў узначальвае студатрад «Сувязіст».

Цяпер выпускніцы праходзяць практыку, кожная ў сваім аддзяленні. Працоўнымі месяцамі найлепшых будучых паштальёнаў забяспечаны: Вераніку чакаюць на Галоўпаштамце, а Бажэна з Настассяй застануцца ў родным каледжы — рыхтаваць сабе змену.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

На XXI Міжнароднай спецыялізаванай выстаўцы «СМІ ў Беларусі» РУП «Белпошта» правяла акцыю па дабрачыннай падпісцы «Падары дзіцяці радасць». Кожны ахвотны меў магчымасць аформіць падпіску на дзіцячыя газеты і часопісы на адрас малых, якія выхоўваюцца ў дзіцячых дамах. На сімвалічным дрэве дабрыні (на здымку) можна было выбраць «яблык», дзе пазначана імя дзіцяці, і адпаведна яго ўзросту падабраць перыядычнае выданне. Пасля выстаўкі дрэва пераехала ў будынак Галоўпаштамта, дзе знаходзіцца і цяпер.

З УВАГАЙ ДА ЎСІХ

Фота Надзеі БУЖАН.

Два гады таму на працу ў аддзяленне сувязі «Петрыкаў 2» прыйшла аператар Алена Бобр. Але і гэтага кароткага часу дзяўчыне хапіла на тое, каб даскакнала асвоіць прафесію, каб набыць неабходны вопыт у зносінах з людзьмі, каб узяць за правіла з увагай ставіцца да кожнага кліента, з радасцю дапамагаць: некаму — адправіць пасылку, некаму — выбраць паштоўкі ці аформіць падпіску, некаму — аплаціць паслугі і потым прыгожа ўсміхнуцца на слова «Дзякуй».

■ Мясцовы музей

З гісторыі «служак путных»

Бабруйскія паштавікі збіраюцца прасачыць увесь шлях станаўлення службы на прыкладзе свайго раёна

Да нядаўняга часу пра бабруйскі перыяд існавання пошты мала што было вядома. Пачалося ўсё з таго, што намеснік начальніка Бабруйскага вузла паштовай сувязі Вольга ПЕТРАЖЫЦКАЯ стала збіраць у асобную папку фота былых супрацоўнікаў, каб потым зрабіць нешта накшталт памятнага стэнда. А пасля і іншых захапіла. Інструктар па эксплуатацыі Аляксандр БЕБЧЫК так уцягнуўся ў гэты працэс, што цяпер апелюе гістарычнымі фактамі і тэрмінамі не горш за сапраўднага музейшчыка. Прызнаецца, што з дзяцінства быў захоплены гэтай навукай, а таму да фарміравання будучых паштовых музейных фондаў аднёсся з поўнай адказнасцю. Працаваць на пошту ён прыйшоў у 1988 годзе і застаў той перыяд, калі яшчэ было форменае адзенне — сінія штаны, спадніцы, пінжакі з фірменнымі гузікамі. Пасля распаду Саюза форму адмянілі, а замест лагатыпа ў выглядзе маланкі з'явіўся ражок. Здавалася б, зусім мала часу прайшло, але сёння знайсці тую форму ўжо праблема.

«Марым стварыць працоўнае месца сярэдзіны мінулага стагоддзя».

Пакуль экспанатаў няшмат: акрамя фотаздымкаў, штампы, бланкі, тэхніка. Гэтым усім яшчэ нядаўна карысталіся, але для сучасных паштовых работнікаў, лічы, учарашні дзень. Цяпер усюды камп'ютары, аўтаматыка.

— З 1944 па 1954 год існавала Бабруйская вобласць, але амаль нічога з паштовых экспанатаў гэтага перыяду не засталося, — кажа Аляксандр. — Цудам захаваліся кантрольныя пячаткі з надпісам «Бабруйскае абласное ўпраўленне сувязі». Мы збіраемся стварыць працоўнае месца паштовага работніка сярэдзіны мінулага стагоддзя і паказаць гэтыя рарытэты. Побач пакласці лічыльнікі, паставіць сургучніцу, вагу паштовую, нумаратары, якія выкарыстоўваліся ў 60—70-я гады. Цяпер усе паштовыя адпраўленні ідуць са штрыхавым ідэнтыфікатарам, а раней заказныя лісты нумараваліся. І там, дзе было шмат кліентаў, выкарыстоўваліся нумаратары. Для пошты гэта ўжо гісторыя, з якой цікава будзе пазнаёміцца нашым наведвальнікам. А яшчэ яны ўбачаць імітацыі каштоўных пакетаў, бандэроляў. На нядаўняй выстаўцы ў Бабруйскім краязнаўчым музеі, якая была прысвечана гашэнню канверта ў гонар таго, што сёлета Бабруйск — культурная сталіца, мы ўжо дэманстравалі свае знаходкі. І пасылкі, апячатаныя сургучом, выклікалі вялікую цікавасць. Людзі пачалі ўспамінаць маладосць, дзяліцца ўражаннямі.

Цяпер не існуе не толькі Бабруйскай вобласці, але і тагога агульнага прадпрыемства пошты і электрасувязі, якое было раней. Сёння гэта дзве самастойныя службы. Але аб былых часах нагадвае працоўны сцяг 1923 года з чырвонага аксаміту з залатой вышыўкай. Калісьці ён належаў Бабруйскай акруговай канторы сувязі. А цяпер знаходзіцца ў музейным кутку гарадскога вузла электрасувязі. І паштавікі марацяць, каб яго перадалі ім.

Легендарны сцяг.

— З гэтым сцягам нават звязана легенда, — усміхаецца Аляксандр. — Старыя супрацоўнікі расказвалі, што сцяг падчас вайны быў вывезены ў Германію. Напэўна, нейкі немец не разабраўся, што ён не воінскі, а працоўны, і прыхапіў у якасці трафея. А потым сцяг вярнуўся дадому.

Кожная новая рэч у калекцыі ўспрымаецца як сапраўдная знаходка. Другое паштовае аддзяленне перадала электрамагнітны штампелявальны апарат. З яго дапамогай раней рабіўся адбітак на канверце з пазначэннем нумара аддзялення і даты. Дарэчы, апошні раз ім карысталіся ў 1977 годзе.

Нечаканым сюрпрызам стала пераводная кніга 40-х гадоў. Яна знайшлася ў металічным сейфе паштовага аддзялення сувязі ў Брожы. У такіх кнігах фіксаваліся пераводныя аперацыі з грашыма. Такога ўжо даўно ўручную ніхто не робіць. Але кніга нейкім цудам захавалася. Прычым у добрым стане.

— Хацелі б нешта знайсці з даваенных часоў, — кажа Аляксандр. — Працуючы ў нашым архіве, аднойчы наткнуўся на эвакуацыйнае пасведчанне, якое было выпісана работніку сувязі 26 чэрвеня 1941 года, напярэдадні прыходу ў Бабруйск немцаў. Не менш цікавая паперка — заява аб прыёме на працу, якая напісана на нямецкім дакуменце.

Пошукі адымаюць шмат часу, але інфармацыі шмат. У інтэрнэце можна знайсці ўсё, што душа пажадае. Ёсць паштовыя ўставы 1857 года ў электронным выглядзе. Гэта правілы, па якіх працавалі паштовыя служачыя. Купіць арыгіналы праблематычна, але можна раздрукаваць копіі. Будзе магчымасць пагартаць дакумент, якому 150 гадоў. А яшчэ паглядзець на паштовую карту Мінскай губерні 1821 года, калі Бабруйск уваходзіў у яе склад. Там распісаны ўсе паштовыя дарогі, назначаны паштовыя станцыі. Яшчэ адзін цікавы дакумент — гаспадарчы інвентар Бабруйскага старостcovы 1639 года. У ім згадваюцца чатыры гарадскія мешчаніны, якія працавалі «служкамі путнымі», або, як іх тады яшчэ называлі, — «казакамі». У інвентары апісана, што ў іх абавязкі ўваходзіла перасылка лістоў або грошай з каралеўскага замка ў Бабруйску «куды іх урад (выканаўчы орган) пашле».

Цікавасць да сваёй гісторыі яшчэ больш згуртавала паштовых работнікаў. Працэс даўно стаў агульнай справай.

Нядаўна на сайце аўкцыёнаў інструктар па эксплуатацыі Ксенія Чэмяжэўская набыла Правілы калгасных паштальёнаў. Аказваецца, былі і такія: паміж аддзяленнем сувязі і калгасам заключаўся дагавор. Каштавалі гэтыя Правілы аднося няўмнога. У адрозненне ад таго ж кавалка сургучу, за які прасілі прыкладна 10 рублёў. За свае грошы тут набываюць значкі на фірменнае адзенне. І мараць купіць значок ударніка сацыялістычнай працы народнага камісарыята сувязі. Аднойчы была такая магчымасць, але ўзніклі сумненні накошт яго арыгінальнасці. Супрацоўнікі пошты старэйшага пакалення ахвотна ахвяруюць сямейнымі фотаархівамі. Сваімі фота падзялілася ветэран працы, якая сёння ўжо на пенсіі, былы намеснік начальніка вузла сувязі Ніна Захараўна Цітова. Яшчэ адзін работнік абяцаў фотаздымак сваяка, які працаваў у Бабруйску ў паштовай канторы да рэвалюцыі.

— Усё сыходзіць, сыходзяць і людзі, — уздыхае Аляксандр Бебчык. — У канцы 80-х я яшчэ застаў тых работнікаў, якія прыйшлі працаваць сюды да вайны і пасля. Дарэчы, на даваенных фота вельмі мала жанчын. Мы знайшлі статыстычны даведнік БССР за 1924 год, дзе напісана, што ў Бабруйскай канторы сувязі працаваў 61 чалавек і з іх 49 — мужчыны. А ў Памятнай кніжцы 1878 года даецца спіс работнікаў, дзе таксама адны мужчыны. Зараз сітуацыя цалкам перамянілася.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
zigulya@zviazda.by

Фота з архіва Бабруйскага вузла паштовай сувязі

ОСТРОШИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

(организатор аукциона) извещает о проведении 26 июня 2017 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена (бел. руб.)	Размер задатка (бел. руб.)	Расходы по изготовлению документации (бел. руб.)
1	д. Чуденичи, ул. Дружная, 12, кадастровый номер 623286308101000479	0,1121	Новый район индивидуальной застройки. Сети в стадии проектирования	7 000,00	700,00	1 637,02
2	д. Чуденичи, ул. Березовая, 6, кадастровый номер 623286308101000471	0,1249	Новый район индивидуальной застройки. Сети в стадии проектирования	7 000,00	700,00	1 571,29

Дата, время и место проведения аукциона:
26 июня 2017 в 10.00 по адресу: Логойский район, аг. Острошицы, ул. Центральная, д. 8, Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Прием документов:
ежедневно с 8.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) по 20.06.2017 включительно; к заявлению прилагается квитанция об оплате задатка и копия личного паспорта.

Задаток перечисляется на расчетный счет 3600619141105 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 153001795, УНН 600537220, код платежа 04901, получатель – Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Условия:
победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона.

Конт. тел.: (801774) 57 6 21, 57 6 35, 57 6 36; (+375 29) 6444886

ООО «Центр Белинвентаризация»

г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- **Раздел и установление порядка пользования земельным участком**
- **Раздел и вычленение изолированных помещений из капитального строения**
- **Пересчет долей в связи с изменением капитального строения**
- **Оценка всех видов собственности**

Извещает о проведении аукциона по продаже имущества ОАО «ДОРОЖНО-СТРОИТЕЛЬНЫЙ ТРЕСТ №2, Г. ГОМЕЛЬ» 8 (0232) 77 57 48

№ лота	Наименование объекта	Начальная цена лота, бел. руб. с НДС	Сумма задатка, бел. руб.
1	– Капитальное строение (здание весовой) с инв. №342/С-70006, заводской инв. №10024, общей площадью 34,7 кв. м (составные части и принадлежности: весовая площадка бетонная, бетонное крыльцо). – Капитальное строение (здание склада (инв. №10025)) с инв. №342/С-79904, заводской инв. №10025, общей площадью 59,5 кв. м. – Капитальное строение (здание РММ) с инв. №342/С-69984, заводской инв. №101050, общей площадью 1166,1 кв. м (составные части и принадлежности: панельный гараж). – Капитальное строение (здание котельной) с инв. №342/С-70008, заводской инв. №101051, общей площадью 210,7 кв. м. – Капитальное строение (здание трансформаторной подстанции) с инв. №342/С-70009, заводской инв. №40011, общей площадью 51,4 кв. м. – Капитальное строение (башня Рожновского) с инв. №342/С-70010, заводской инв. №10021, высотой 22,37 м, площадью застройки 9,5 кв. м. – Капитальное строение (битумохранилище) с инв. №342/С-70005, заводской инв. №10023, высотой 8,50 м, площадью застройки 58 кв. м. – Капитальное строение (ограждения ст. Жердь) с инв. №342/С-70011, заводской инв. №200016, железобетонный забор, протяженностью 363,0 м, высотой 2,20 м. – Капитальное строение (благоустройство асфальтобетонное) с инв. №342/С-70012, заводской инв. №200020, протяженностью 757,2 м, площадью застройки 16126 кв. м. *Объекты расположены на земельном участке (для обслуживания асфальто-бетонного завода) с кадастровым номером 325076200001000003 площадью 5,4237 га.* – Капитальное строение (подъездной железнодорожный путь необщественного пользования к АБЗ ст. Жердь) с инв. №342/С-70013, заводской инв. №10022, протяженностью 435,3 м. *Объект расположен на земельном участке (для обслуживания повышенного пути) с кадастровым номером 325076200001000001 площадью 1,6246 га.* – Вагончик полевой, заводской инв. №10004, 1989 года выпуска. – Здание контейнерного типа «Лесник», заводской инв. №10017, 1990 года выпуска. – Здание контейнерного типа «Лесник», заводской инв. №10018, 1990 года выпуска. – Емкость 60 куб. м, заводской инв. №50084, 1989 года выпуска. – Виброразгрузчик, заводской инв. №50060, 1990 года выпуска. – Весы ВА-2019, заводской инв. №50058, 1991 года выпуска. – Трансформатор ТД-317, заводской инв. №50001, 1990 года выпуска. – Трансформатор силовой ТМ-1000, заводской инв. №40008, 1991 года выпуска. – Камера КСО, заводской инв. №40009, 1991 года выпуска. *Объекты лота №1 расположены по адресу: Гомельская обл., Светлогорский р-н, Сосновоборский поссовет с/с, юго-западнее 0,3 км ст. Жердь.*	**182 617,82**	**18 261,78**

Срок подачи заявления	**По 23 июня 2017 г**. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1
Дата, время, место проведения аукциона	**26 июня 2017 г. в 11.00** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1
Номер р/с для перечисления задатка	3012178339010 в Региональной Дирекции №300 ОАО«БПС-Сбербанк», код 369, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещению в газете «Звязда» от 25.05.2017 г.
Условия продажи	Объекты продаются в собственность. Шаг аукционных торгов – 5%, заключить договор купли-продажи в течение 20 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Оплатить стоимость объекта, сформированную на аукционе, в течение 6 месяцев равными долями с момента подписания договора купли-продажи. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел.: (0232) 75 06 62, (029) 341 15 45

Для участия в аукционе необходимо представить:
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях с ООО «Центр Белинвентаризация».
2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.
3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.
7. При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.
8. Участник аукциона, выигравший торги, либо лицо, признанное покупателем, оплачивает стоимость затрат на организацию и проведение аукционных торгов – Организатору аукционных торгов.
9. Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением ООО «Центр Белинвентаризация»

Извещение о проведении 27 июня 2017 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ №7»

Предмет торгов №1
Административно-бытовое здание общей площадью 966,8 кв. м (инвентарный номер 611/С-327), ремонтная мастерская общей площадью 2352,3 кв. м (инвентарный номер 611/С-328), проходная общей площадью 60,6 кв. м (инвентарный номер 611/С-332), гараж общей площадью 1078,6 кв. м (инвентарный номер 611/С-333), склад общей площадью 88,4 кв. м (инвентарный номер 611/С-331), канализационная насосная станция общей площадью 13,7 кв. м (инвентарный номер 611/С-330), станция пожаротушения общей площадью 35,0 кв. м (инвентарный номер 611/С-329), трансформаторная подстанция общей площадью 42,7 кв. м (инвентарный номер 611/С-334), пожарный резервуар (инвентарный номер 611/С-29951), наружные сети канализации (инвентарный номер 611/С-31344, адрес: г. Березино, пер. Промышленный), наружные водопроводные сети (инвентарный номер 611/С-31345, г. Березино, пер. Промышленный), вагон-дом (инв. №016), вагон-общежитие (инв. №0023), линия электропередачи (инв. №515), сеть электроснабжения (инв. №0516) и 26 единиц оборудования: вулканизатор (инв. №464), аппарат высокого давления (инв. №1437), генератор EUROPOWER сварочный (инв. №15), компрессор С-415М (инв. №00442), пресс РХ-15 (инв. №455), сварочный аппарат ТДМ-503 (инв. №95), станок металлорежущий 2М-112 (инв. №182), станок настольный сверлильный 2МШ2 (инв. №00439), станок обдирочно-шлифовальный 2Н-1 (инв. №196), станок отрезной ножовочный (инв. №0438), станок радиально сверлильный (инв. №00440), станок сверлильный (инв. №177), станок токарно-винторезный, модель 161-БМ (инв. №47), станок точильно-шлифовальный (инв. №437), установка насосная высокого давления ЭСКО 15-20 (инв. №48), электроталь (инв. №505.1), три отопительных котла «МИР-95» (инв. №010, инв. №054, инв. №062), электрогидравлический калун (инв. №12), трансформатор ТМ-400/10 (инв. №100), контейнер для хранения топлива (инв. №223), подъемник ПТО-42 (инв. №458), бойлер «Бренеран» (инв.№56), контейнернозаправочная станция (инв. №476), трансформатор ЭК-250 (инв. №106)
Площадь земельного участка – 2,0296 га, кадастровый номер 620450100001000276
Местонахождение – Минская область, Березинский район, г. Березино, пер. Промышленный, д. 6 (д. 6, корп. 1, д. 6, корп. 2, д. 6, корп. 3, д. 6, корп. 4, д. 6, корп. 5, д. 6, корп. 6, д. 6, корп. 7)
Начальная цена – 278 238,85 белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка – 27 000,00 белорусских рублей
Обременение – аренда

Продавец имущества – ОАО «ДСТ №7», 223021, Минская обл., Минский р-н, 500 м восточнее д. Богатырево, АБК, тел. (8017) 507-61-83.

Организатор торгов – государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, т. (017) 327-05-62.

Условие торгов – победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ №7», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:
заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» №3012104971019 в региональной дирекции №700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 не позднее окончания срока приема документов на участие в торгах.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся 27 июня 2017 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 26.05.2017 по 23.06.2017 включительно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 507-64-43 (ОАО «ДСТ №7»)

УНП 600038919

«ОАО «СВІТАНАК» г. Жодино

приглашает организации принять участие в переговорах по выполнению комплекса проектных, строительно-монтажных и пусконаладочных работ по реконструкции системы контроля герметичности и автоматики безопасности и регулирования парового котла ДЕ 10-14 ГМ и ГРУ, находящихся в котельной ОАО «Світанак» г. Жодино.

Заявки принимаются по адресу: г. Жодино, ул. 8 Марта, 1 до 15.00 31.05.2017 г. За дополнительной информацией обращаться по тел.: 8 (01775) 7-14-92, 7-97-74

УНП 600422579

ЗАВЕРЕНО
Департаментом по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
18.05.2017 г.
Сушко С.А.

УТВЕРЖДЕНО
Общим собранием участников
ООО «ДЕКО-ПЛАСТ»
10.04.2017 (Протокол №б/н)

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ВТОРОГО ВЫПУСКА

Общества с ограниченной ответственностью «ДЕКО-ПЛАСТ» (ООО «ДЕКО-ПЛАСТ»)

г. Минск 2017

Общество с ограниченной ответственностью «ДЕКО-ПЛАСТ» (далее – Эмитент) на основании Протокола заседания Общего собрания участников от 10.04.2017 №б/н вносит следующие изменения в Проспект эмиссии жилищных облигаций второго выпуска Общества с ограниченной ответственностью «ДЕКО-ПЛАСТ» (номер государственной регистрации 5-200-02-2135, дата государственной регистрации 16.04.2014) (далее – Проспект эмиссии):

1. Пункт 1.2 Проспекта эмиссии изложить в следующей редакции:

«**1.2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail).**

Место нахождения эмитента: Республика Беларусь, 220049, г. Минск, ул. Кнорина, д. 17, 5-й этаж, офис 3;

телефон/факс: 8 (017) 3464137;

электронный адрес (e-mail): info@tapas.by, сайт: www.tapas.by».

2. Пункт 1.7 Проспекта эмиссии изложить в следующей редакции:

«**1.7. Размер уставного фонда эмитента.**

Уставный фонд эмитента составляет 556 000 (пятьсот пятьдесят шесть тысяч) белорусских рублей.».

3. Пункт 1.11 Проспекта эмиссии изложить в следующей редакции:

«1.11. Исполнительный орган эмитента, с указанием фамилии, имени, отчества, года рождения, образования, всех занимаемых должностей, в том числе вне органов управления эмитента, в настоящее время и за три предшествующих года, размер доли в процентах в уставном фонде эмитента.

Функции исполнительного органа – директора эмитента переданы по договору на управление компанией №38/УПиКО-2014 от 11.08.2014 управляющей компании ООО «ТАПАС», директор – Требенок Николай Николаевич, действующий на основании Устава:

Дата рождения	13.04.1979	Идентификационный номер: 3130479А062РВ9
Образование	высшее	Белорусская государственная политехническая академия
Занимаемые должности за последние три года и в настоящее время:		
с 01.10.2014 г. по 08.06.2016	Главный архитектор проекта ООО «ЭСИЭС»	
с 22.06.2016 по 02.10.2016	Начальник отдела инжиниринга ООО «ТАПАС»	
с 03.10.2016 по 08.12.2016	Заместитель директора по строительству ООО «ТАПАС»	
с 09.12.2016 по настоящее время	Директор ООО «ТАПАС»	

Доли в уставном фонде Эмитента, а также в зависимых хозяйственных обществах Эмитента не имеет.».

4. Пункт 2.2 Проспекта эмиссии изложить в следующей редакции:

«2.2. Форма выпуска и вид облигаций. Объем эмиссии, количество, серия и номера облигаций.

Форма выпуска и вид облигаций	Бездокументарные, именные, конвертируемые
Объем эмиссии облигаций	3 812 500 (три миллиона восемьсот двенадцать тысяч пятьсот) белорусских рублей
Количество облигаций	6 250 (шесть тысяч двести пятьдесят) штук
Серия облигаций	ДКП-2
Номера облигаций	000001-006250

».

5. В пункте 2.3 Проспекта эмиссии слова «6 100 000 (шесть миллионов сто тысяч) белорусских рублей» заменить словами «610 (шестьсот десять) белорусских рублей».

6. В абзаце первом части 1 пункта 2.5 Проспекта эмиссии слова «33 500 000 000 (тридцать три миллиарда пятьсот миллионов) белорусских рублей» заменить словами «3 350 000 (три миллиона триста пятьдесят тысяч) белорусских рублей».

7. Абзацы первый – третий части второй пункта 2.5 Проспекта эмиссии изложить в следующей редакции:

«2. Общества с ограниченной ответственностью «ТАПАС» на сумму 462 500 (четыреста шестьдесят две тысячи пятьсот) белорусских рублей согласно договору о предоставлении поручительства от 11.01.2016 №б/н.

Место нахождения поручителя: Республика Беларусь, 220049, г. Минск, ул. Кнорина, 17, 4-й этаж, офис 14.

УНП (учетный номер плательщика) поручителя: 101484246.».

8. Абзац первый пункта 2.7 (Место, время и порядок размещения облигаций) Проспекта эмиссии изложить в следующей редакции:

«Размещение облигаций осуществляется Эмитентом путем открытой продажи облигаций ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: Республика Беларусь, 220049, г. Минск, ул. Кнорина, 17, 5-й этаж, офис 3. Открытая продажа облигаций осуществляется физическим и (или) юридическим лицам в соответствии с законодательством Республики Беларусь путем заключения соответствующего договора.».

9. Остальной текст Проспекта эмиссии остается без изменений.

Директор управляющей компании Эмитента — Н.Н. Требенок

Ответственный бухгалтер Эмитента — Е.Н. Марчук

Начальник отдела ценных бумаг и инвестиций Департамента финансовых рынков ОАО «БПС-Сбербанк» — А.Н. Столбанов

РРБ-Банк

Закрытое акционерное общество
«Акционерный банк реконверсии и развития»

Финансовая отчетность в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности и Заключение независимого аудитора за год, закончившийся 31 декабря 2016 года

Отчет о финансовом положении

В тысячах белорусских рублей

Активы	Примечания	31 декабря 2016 года	31 декабря 2015 года
Активы			
Денежные средства и средства на счетах в Национальном банке Республики Беларусь	7	9,803	17,086
Производные финансовые активы	8	7	18
Средства в других банках	9	11,550	4,887
Финансовые активы, имеющиеся в наличии для продажи	10	-	1,491
Кредиты клиентам	11	55,854	61,728
Требование по текущему налогу на прибыль		106	572
Инвестиции, удерживаемые до погашения	12	72,987	72,030
Инвестиционная собственность	13	10,818	10,128
Основные средства и нематериальные активы	14	13,608	12,911
Прочие активы	15	3,500	3,989
Итого активы		**178,233**	**184,840**
Обязательства			
Производные финансовые обязательства	8	-	1
Средства Национального банка Республики Беларусь	16	-	12,780
Средства других банков	17	3,904	10,167
Средства клиентов	18	119,454	105,696
Выпущенные долговые ценные бумаги	19	3,124	-
Резерв на прочие риски и платежи	15	-	427
Прочие обязательства	20	996	680
Отложенное налоговое обязательство	30	772	1,016
Субординированные займы	21	6,396	14,172
Привилегированные акции	22	1,673	1,437
Итого обязательства		**136,319**	**146,376**
Капитал			
Уставный капитал	23	46,974	46,129
Дополнительный вклад в капитал	21	3,548	3,548
Резерв переоценки основных средств	14, 30	49	49
Накопленный убыток		(8,657)	(11,262)
Итого капитал		**41,914**	**38,464**
Итого обязательства и капитал		**178,233**	**184,840**

Отчет о прибылях и убытках

В тысячах белорусских рублей

	Примечания	2016 год	2015 год
Процентные доходы	24	23,874	21,475
Процентные расходы	24	(13,066)	(11,913)
Чистые процентные доходы до эффекта от первоначального признания финансовых инструментов по справедливой стоимости		**10,808**	**9,562**
Эффект от первоначального признания финансовых инструментов по справедливой стоимости	12, 24	-	(2,481)
Чистые процентные доходы		**10,808**	**7,081**
Комиссионные доходы	25	2,134	1,956
Комиссионные расходы	25	(768)	(576)
Чистые комиссионные доходы		**1,366**	**1,380**
Чистые (расходы)/доходы по операциям с производными финансовыми инструментами	26	(6)	31,110
Чистые доходы/(расходы) по операциям с иностранной валютой	27	4,102	(24,595)
Чистые расходы по операциям с ценными бумагами	27	(41)	-
Расходы от изменения справедливой стоимости инвестиционной собственности	13	-	(304)
Прочие доходы	28	1,632	1,767
Итого операционные доходы		**17,861**	**16,439**
Операционные расходы	29	(10,539)	(10,025)
Чистая уценка стоимости активов, полученных в погашение задолженности		-	(553)
Чистое начисление резервов под обесценение финансовых активов, по которым начисляются проценты	9, 11	(4,035)	(3,423)
Чистое начисление резервов под обесценение прочих финансовых активов	15	(195)	(95)
Чистое восстановление/(начисление) на прочие риски и платежи	15	427	(427)
Чистое (начисление)/восстановление резервов по обязательствам кредитного характера	32	(24)	9
Прибыль до расходов по налогу на прибыль		**3,495**	**1,925**
Расходы по налогу на прибыль	30	4	(181)
Чистая прибыль за год		**3,499**	**1,744**

Отчет о прочем совокупном доходе

В тысячах белорусских рублей

	Примечания	2016 год	2015 год
Чистая прибыль за год		**3,499**	**1,744**
Прочий совокупный доход			
Прочий совокупный доход, не подлежащий переклассификации в состав прибылей или убытков в последующих периодах:			
Переоценка основных средств	14	-	66
Налог на прибыль, относящийся к переоценке основных средств	30	-	(17)
Итого прочий совокупный доход		**-**	**49**
Итого совокупный доход за год		**3,499**	**1,793**

Отчет об изменениях в капитале

В тысячах белорусских рублей

	Примечания	Уставный капитал	Дополнительный вклад в капитал	Резерв переоценки основных средств	Накопленный убыток	Итого капитал
Остаток на 1 января 2015 года		**44,864**	**3,548**	**-**	**(13,006)**	**35,406**
Чистая прибыль за год		-	-	-	1,744	1,744
Прочий совокупный доход за год						
Переоценка основных средств	14	-	-	66	-	66
Налог на прибыль, относящийся к переоценке основных средств	30	-	-	(17)	-	(17)
Совокупный доход за год		**-**	**-**	**49**	**1,744**	**1,793**
Операции с собственниками, отражаемые напрямую в капитале						
Увеличение уставного капитала	23	1,265	-	-	-	1,265
Остаток на 31 декабря 2015 года		**46,129**	**3,548**	**49**	**(11,262)**	**38,464**
Чистая прибыль за год		-	-		3,499	3,499
Совокупный доход за год		**-**	**-**	**-**	**3,499**	**3,499**
Операции с собственниками, отражаемые напрямую в капитале						
Увеличение номинальной стоимости простых акций	23	845	-	-	(845)	-
Увеличение номинальной стоимости привилегированных акций		**-**	**-**	**-**	(49)	(49)
Остаток на 31 декабря 2016 года		**46,974**	**3,548**	**49**	**(8,657)**	**41,914**

Отчет о движении денежных средств (прямой метод)

В тысячах белорусских рублей

	Примечания	2016 год	2015 год
Движение денежных средств, полученных от/(использованных в) операционной деятельности			
Проценты полученные		22,781	20,922
Проценты уплаченные		(12,901)	(11,670)
Комиссии полученные		1,985	1,983
Комиссии уплаченные		(761)	(561)
Доходы, полученные по операциям с производными финансовыми инструментами	35	4	75,971
Доходы/(расходы), уплаченные по операциям с иностранной валютой	27	3,472	(83)
Расходы, уплаченные по ценным бумагам, удерживаемым до погашения		(41)	-
Полученные прочие доходы		1,399	1,355
Уплаченные операционные расходы		(9,902)	(8,926)
Полученный/(уплаченный) налог на прибыль		227	(949)
Движение денежных средств, полученных от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах		**6,263**	**78,042**
Чистое (увеличение)/уменьшение операционных активов:			
Обязательные резервы на счетах в Национальном банке Республики Беларусь		324	443
Средства в других банках		358	744
Финансовые активы, имеющиеся в наличии для продажи		1,561	(1,485)
Кредиты клиентам		6,009	5,355
Инвестиции, удерживаемые до погашения		2,912	(72,613)
Прочие активы		1,084	661
Чистое увеличение/(уменьшение) операционных обязательств:			
Средства Национального банка Республики Беларусь		(12,781)	12,781
Средства других банков		(6,446)	6,693
Средства клиентов		8,583	(26,956)
Прочие обязательства		328	(696)
Чистый приток/ (отток) денежных средств, полученных от операционной деятельности		**8,195**	**2,969**
Движение денежных средств, полученных от/(использованных в) инвестиционной деятельности			
Приобретение основных средств и нематериальных активов		(1,869)	(922)
Выручка от реализации основных средств		15	15
Приобретение объектов инвестиционной собственности	13	-	(4,331)
Выручка от реализации активов, имеющихся для продажи		19	-
Выручка от реализации объектов инвестиционной собственности		1,176	-
Чистый отток денежных средств, использованных в инвестиционной деятельности		**(659)**	**(5,238)**
Движение денежных средств, полученных от/(использованных в) финансовой деятельности			
Выпуск акций		-	163
Получение субординированных займов		-	9,045
Погашение субординированных займов		(8,992)	(4,550)
Размещение выпущенных долговых ценных бумаг		3,101	3,503
Погашение выпущенных долговых ценных бумаг		(23)	(5,657)
Погашение задолженности по финансовой аренде		(1,199)	(212)
Чистый (отток)/приток денежных средств, использованных в финансовой деятельности		**(7,113)**	**2,292**
Влияние изменения обменного курса на денежные средства и их эквиваленты		(703)	1,475
Влияние инфляции на денежные средства и их эквиваленты		-	-
Чистое (уменьшение)/увеличение денежных средств и их эквивалентов		**(280)**	**1,498**
Денежные средства и их эквиваленты на начало года	**31**	**20,864**	**19,366**
Денежные средства и их эквиваленты на конец года	**31**	**20,584**	**20,864**

От имени руководства Банка:

Дранкевич В.В.
Председатель Правления

Карчмит Т.И.
Главный бухгалтер

Минск
10 мая 2017 года

Примечания на стр. 7-89 являются неотъемлемой частью данной финансовой отчетности.
Полная версия Финансовой отчетности в соответствии с Международными стандартами размещена на сайте www.rrb.by

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности №21 от 07.06.2013. УНП 100361187

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НЕЗАВИСИМОГО АУДИТОРА

Акционерам, Совету Директоров,
Правлению ЗАО «РРБ-Банк»,
Национальному банку Республики Беларусь

Заключение по результатам аудита финансовой отчетности

Мнение

Мы провели аудит финансовой отчетности ЗАО «РРБ-Банк» (далее – «Банк»), состоящей из:
отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2016 года;
отчета о прибылях и убытках, отчета о совокупном доходе, отчетов об изменении собственного капитала и движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату; а также Примечаний к финансовой отчетности, включающих краткое изложение основных положений учетной политики.

По нашему мнению, прилагаемая финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных аспектах финансовое положение ЗАО «РРБ-Банк» по состоянию на 31 декабря 2016 года, а также ее финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (далее – «МСФО»).

Основание для выражения мнения

Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита (далее – «МСА»). Наши обязанности, предусмотренные указанными стандартами, более подробно рассматриваются в разделе «Ответственность аудитора за аудит финансовой отчетности» настоящего заключения. Мы являемся независимыми по отношению к ЗАО «РРБ-Банк» в соответствии с Кодексом этики профессиональных бухгалтеров, опубликованным Комитетом по международным этическим стандартам для бухгалтеров и выполнили наши иные этические обязанности в соответствии с требованиями данного Кодекса. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточным и надлежащим основанием для выражения нашего аудиторского мнения.

Ключевые вопросы аудита

Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые согласно нашему профессиональному суждению являлись наиболее значимыми для нашего аудита финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита финансовой отчетности в целом и при формировании нашего мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения по этим вопросам. В отношении каждого из указанных ниже вопросов наше описание того, как соответствующий вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита, приводится в этом контексте.

Мы выполнили обязанности, описанные в разделе Ответственность аудитора за аудит финансовой отчетности нашего заключения, в том числе по отношению к этим вопросам. Соответственно наш аудит включал выполнение процедур, разработанных в ответ на нашу оценку рисков существенного искажения финансовой отчетности. Результаты наших аудиторских процедур, в том числе процедур, выполненных в ходе рассмотрения указанных ниже вопросов, служат основанием для выражения нашего аудиторского мнения о прилагаемой финансовой отчетности.

Ключевые вопросы аудита

Ответ Аудитора

1. Резерв под обесценение кредитов, предоставленных клиентам

Определение достаточности величины резерва под обесценение кредитов, предоставленных клиентам, является ключевой областью суждения руководства Банка. Выявление признаков обесценения и определение возмещаемой стоимости являются процессом, включающим значительное использование профессионального суждения, использование допущений, а также анализ различных факторов, в том числе финансового состояния заемщика, ожидаемых будущих денежных потоков, стоимости реализации объектов залога.

Использование различных моделей и допущений существенно влияет на уровень резервов под обесценение кредитов, предоставленных клиентам. В силу существенности сумм кредитов, предоставленных клиентам, которые составляют 31% от общего объема активов, а также высокого уровня субъективности суждений оценка резерва под обесценение представляет собой один из ключевых вопросов аудита.

Мы выполнили процедуры в отношении информации, раскрытой в Примечаниях 9, 11, 12, 32 к финансовой отчетности, на предмет полноты и соответствия требованиям Международных стандартов финансовой отчетности.

Наши аудиторские процедуры включали в себя оценку методологии расчета резерва под обесценение кредитов, предоставленных клиентам, тестирование входящих данных, анализ допущений, используемых Банком при расчете резерва под обесценение. Помимо того, в отношении резервирования существенных индивидуально оцениваемых кредитов мы провели анализ ожидаемых будущих денежных потоков, в том числе стоимости реализуемого залога на основании анализа допущений, используемых руководством Банка при оценке залоговой стоимости и информации о рыночной стоимости из открытых источников. В отношении резервирования кредитов, оцениваемых на коллективной основе, наши аудиторские процедуры включали в себя анализ моделей расчета резерва, а также тестирование входящих данных, используемых в данных моделях. В рамках аудиторских процедур мы проанализировали последовательность и обоснованность суждений руководства, применяемых при оценке экономических факторов и статистической информации по понесенным потерям и возмещенным суммам.

Ответственность руководства за подготовку финансовой отчетности

Руководство несет ответственность за составление и достоверное представление данной финансовой отчетности в соответствии с МСФО, и за внутренний контроль, который руководство считаем необходимым для составления финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок.

При составлении финансовой отчетности руководство несет ответственность за оценку способности Банка непрерывно продолжать свою деятельность и раскрытие в случае необходимости вопросов, связанных с непрерывностью деятельности и применением принципов учета на основе допущения о непрерывности деятельности за исключением случаев, когда руководство либо намеревается ликвидировать Банк или прекратить его операции, либо не имеет реальной возможности избежать этого.

Ответственность аудитора за аудит финансовой отчетности

Целью нашего аудита является получение разумной уверенности в том, что финансовая отчетность в целом не содержит существенных искажений, допущенных вследствие недобросовестных действий или ошибок, и выдача аудиторского заключения, включающего наше мнение. Разумная уверенность – это высокая степень уверенности, но не гарантия того, что по результатам аудита, проводившегося в соответствии с МСА, существенное искажение, когда оно имеет место, будет выявлено во всех случаях. Искажения могут возникать в результате недобросовестных действий или ошибок и считаются существенными, если можно обоснованно ожидать, что, индивидуально или в совокупности, они повлияют на экономические решения пользователей, принимаемые на основе такой финансовой отчетности.

В рамках аудита в соответствии с МСА мы используем профессиональное суждение и сохраняем профессиональный скептицизм на всех этапах планирования и проведения аудита. Мы также:

* выявляем и оцениваем риски существенного искажения финансовой отчетности вследствие недобросовестных действий или ошибок, разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры, направленные на снижение этих рисков, и получаем достаточные и надлежащие аудиторские доказательства для формирования нашего мнения. Риск необнаружения существенного искажения, возникшего в результате недобросовестных действий, выше риска необнаружения существенного искажения, связанного с ошибкой, поскольку недобросовестное действие может включать сговор, подлог или подделку документов, умышленные пропуски, представление недостоверных сведений или нарушение системы внутреннего контроля.
* Получаем понимание элементов системы внутреннего контроля, имеющих отношение к аудиту, с целью разработки аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам, но не с целью выражения мнения об эффективности системы внутреннего контроля Банка.
* Оцениваем надлежащий характер применяемой учетной политики и обоснованность бухгалтерских оценок и соответствующих раскрытий информации, сделанных руководством.
* Делаем вывод в отношении обоснованности применения руководством принципов учета на основе допущения о непрерывности деятельности и, на основании полученных аудиторских доказательств, о наличии или отсутствии существенной неопределенности в отношении событий или условий, которые могут вызвать значительные сомнения в способности Банка продолжать свою деятельность на непрерывной основе. Если мы делаем вывод, что существенная неопределенность присутствует, мы должны привлечь внимание в нашем аудиторском заключении к соответствующим раскрытиям в финансовой отчетности, или, в случае если такие раскрытия не являются адекватными, мы должны модифицировать наше мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных за период, заканчивающийся датой нашего аудиторского заключения. Однако, будущие события или условия могут привести к тому, что Банк утратит способности продолжать свою деятельность непрерывно.
* Оцениваем представление в целом, структуру и содержание финансовой отчетности, включая раскрытия, а также оцениваем, отражены ли в финансовой отчетности исходные операции и события таким образом, чтобы было достигнуто их достоверное представление.

Директор
Управляющий партнер БДО
в Беларуси — Александр Шкодин

Аудитор,
возглавляющий аудит БДО
в Беларуси — Андрей Мисюк

Минск, Республика Беларусь
10.05.2017

СВЕДЕНИЯ ОБ АУДИРУЕМОМ ЛИЦЕ И АУДИТОРЕ:

	Аудируемое лицо	Аудитор
Наименование:	ЗАО «РРБ-Банк»	ООО «БДО»
Место нахождения:	Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. Краснозвездная, 18	Республика Беларусь, 220020, г. Минск, пр-т Победителей, 103, 8-й этаж, помещение 7
Сведения о государственной регистрации:	Зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 22.02.1994, регистрационный номер 37	Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом от 15.11.2013
УНП	100361187	190241132

■ Нефармат

Пільнуйце дзяцей

Сяджу на прыпынку каля самага КПП дэсантнай брыгады, чакаю патрэбнага мне чалавека. У павільёне некалькі мужчын і жанчын пенсійнага ўзросту. І раптам паяўляецца хлопчык гадоў пяці, які пытаецца ва ўсіх разам: «Дзе мая мама?» Дарослыя разгублена пераглядваюцца, першым дае рады даволі маладжавы і энергічны мужчына, па выглядзе, былы вайсковец. Ён настойліва просіць дзіця адысці ад дарогі, да якой літаральна некалькі метраў, і пачынае задаваць пытанні: «Як цябе завуць? Дзе ты жывеш? Як завуць маму? Чаму ты аказаўся адзін?» Дзіця крыху блыталася ў сваіх расказах, было відно, што малы фантазіруе. І калі напачатку ён выглядаў разгубленым, гатовым заплакаць, то з нарастаннем увагі дарослых да яго персоны малы яўна падбадзёрыўся.

І тут мы заўважылі маладую жанчыну, якая літаральна кідалася ва ўсе бакі, а потым пакрочыла ў бок прыпынку, заўважыўшы людзей. Ужо здалёк убачыла сына, падбегла, абхапіла яго: «Ну колькі можна, Саша!» Ваенны пенсіянер стаў адразу ўшчуваць: «Ну што ж вы, мамачка, малога не глядзіце! Тут дарога побач, машын поўна!» Яна толькі перавяла дух і загаварыла: «Гэта стыхійнае бедства, а не дзіця. Ён пры сабе, калі толькі моцна трымаеш за руку. Варта адвярнуцца — як недзе адбег і нешта ўтварыў. Ужо сёння на мяне ахоўнік у краме сварыўся за недагляд. Пакуль я разлічвалася на касе, ён падышоў да ахоўніка і сказаў, што за ім гоняцца тэрарысты. Доктар гаворыць, што цяпер гіперактыўных дзяцей шмат, ім трэба больш увагі, чым звычайным. Усе мяне вінавацяць... і муж. Хіба можна яго цэлыя суткі трымаць за руку?» — уздыхнула яна і пацягнула за сабой малога.

Людзі на прыпынку сталі згадваць унукаў, даўнія гісторыі са сваімі дзецьмі, разгаварыліся, хоць да гэтага сядзелі моўчкі. Аўтобус тут ходзіць рэдка, аказалася, кожнаму ёсць што ўспомніць. Ды добра, калі прыгоды добра заканчваюцца, як з нашым малым выпадковым знаёмым. На жаль, бывае інакш.

У тым мікрараёне Брэста, дзе я жыву, 9 мая з балкона на сёмым паверсе выпаў сямігадовы хлопчык. Урачы сказалі, што ў кашулі нарадзіўся. Атрымаў пераломы, але з першага дня ў бальніцы быў у прытомнасці, стан ацэньвалі як здавальняючы. Потым упэўнена пайшоў на папраўку. Хлопчык быў тады адзін дома. Яны жывуць удваіх з мамай. У той дзень яна працавала. А ён з нецярпеннем чакаў яе, пайшоў выглядваць на балкон, калі яна паявіцца на дарозе. Потым залез на невялікую шафку, якая там стаяла, не ўтрымаў раўнавагу і выпаў у адчыненае акно.

Крыху раней, у красавіку, у Драгічынскім раёне ў меліярацыйным канале ўтапілася двухгадовае дзіця. Маці пакінула яго на двары на некалькі хвілін, зайшла ў дом, каб выняць бялізну з пральнай машыны. Калі вярнулася, сына на ўчастку не аказалася, пабегла з двара, паклікала на дапамогу. Але было ўжо позна.

І вось новае сумнае паведамленне. У мінулыя выхадныя ў аграгарадку Чарнаўчыцы Брэсцкага раёна з акна чацвёртага паверха інтэрната выпала трохгадовае дзіця. Цяпер хлопчык знаходзіцца ў бальніцы, стан яго ўрачы ацэньваюць як цяжкі. Ён гуляў з сястрой у калідоры без нагляду дарослых. Потым адбег ад яе і выпаў з акна, якое было адчынена, на казырок прыбудовы.

Заўважана, што з наступленнем цяпла колькасць трагічных здарэнняў расце. Дарослыя адчыняюць вокны, дзеці выпадаюць з акон. У мінулым годзе на гэту тэму давялося размаўляць з цяперашнім дэпутатам парламента Леанідам Цупрыкам. Леанід Аляксандравіч тады сказаў, што варта ініцыяваць узмацненне адказнасці бацькоў за недагляд дзяцей. Але пры гэтым заўважыў, што ў сваім дзяцінстве разы два быў дакладна на мяжы паміж жыццём і смерцю. Вырас у сям'і вясковых настаўнікаў, якія шмат працавалі...

Вельмі цяжка вінаваціць маму хлопчыка, які выпаў з балкона сёмага паверха. Кватэра была зачыненая, балкон таксама. Усяго не прадугледзіш, тым больш што дзіця ўжо старэйшае за немаўля. А вось у выпадку з двух-, трох-, чатырохгадовымі бацькі павінны ствараць бяспечныя ўмовы заўсёды, кожную мінуту. Як кажа мая суседка, бабуля двух унукаў, у цяперашніх дзяцей паніжанае пачуццё бяспекі. Яны амаль з першага года жыцця знаёмыя з віртуальнымі гульнямі, ім і жыццё падаецца гульнёй. І заўсёды ж цікава зазірнуць куды-небудзь уніз, за мяжу, не асэнсоўваючы, што рэальнасць там не віртуальная. Абавязак дарослых гэта ўлічваць.

І яшчэ. Цяпер бацькамі становіцца пакаленне, якое вырасла ля камп'ютараў, тэлефонаў, адным словам, у інтэрнэце. Яны шмат часу праводзяць, завісаючы ў сетках. А гэта дакладна не на карысць іх малым дзецям, якія спрабуюць вывучаць гэты свет самастойна. Каб дзеці заставаліся жывымі і здаровымі, трэба іх лепей глядзець. Іншага пакуль не дадзена.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yackevich@zviazda.by

■ А не шкодзь!

Адна плотка — адна базавая. З каэфіцыентам

На Заслаўскім вадасховішчы каля вёскі Лапаровічы аператыўнікі Дзяржінспекцыі затрымалі рыбака-нелегала, які пад покрывам цемры выцягваў з вады 80-метровую сетку з уловам.

Мужчына быў мясцовым жыхаром. Заўважыўшы, што ў гэтай затоцы праходзіць нераст плоткі, ноччу ён прыйшоў па лёгкую здабычу. Па словах парушальніка, сетка прабыла ў вадзе каля паўгадзіны, але нават за гэты кароткі тэрмін у ёй заблыталася 144 рыбіны.

За 14 кілаграмаў плоткі, вылаўленай забароненай прыладай у перыяд нерасту, браканьеру прыйдзецца пакрыць каля 10 тысяч рублёў — па адной базавай велічыні за кожную асобіну з ужываннем трайнога каэфіцыента. Прычыненне такой буйной школы цягне за сабой крымінальную адказнасць — парушальніку пагражае яшчэ і штраф або абмежаванне волі.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

Даты | Падзеі | Людзі

25 МАЯ

1782 год — нарадзіўся Сымон Фелікс Жукоўскі (в. Горна, цяпер у Лагойскім раёне), гісторык, філолаг. У 1805 годзе скончыў Віленскі ўніверсітэт са ступенню магістра багаслоўя. Выкладаў ва ўніверсітэце старажытнагрэчаскую мову і літаратуру, багаслоўе, біблейскую археалогію. Абследаваў архівы і бібліятэку Вільні, Пецярбурга, Масквы, Варшавы. У 1818-м па просьбе канцлера Румянцава праводзіў у віленскіх манастырскіх бібліятэках пошукі летапісаў ВКЛ. Удзельнічаў у стварэнні Таварыства навук і мастацтва. Памёр у 1834 годзе.

1907 год — у Вільні быў створаны Беларускі настаўніцкі саюз, прафесійна-палітычная арганізацыя беларускіх настаўнікаў. Аб'ядноўваў прыхільнікаў беларусізацыі народнай адукацыі. Сваёй мэтай ставіў рэарганізацыю сістэмы адукацыі для ўздыму грамадскай самасвядомасці і культуры народа. Выступаў за свецкі характар адукацыі, адмену саслоўных, нацыянальных і рэлігійных абмежаванняў у гэтай сферы, перадачу школьнай справы ў распараджэнне настаўніцкіх саветаў, перавод пачатковага навучання на беларускую мову (пры захаванні вывучэння рускай і іншых мясцовых моў), паляпшэнне матэрыяльнага становішча настаўнікаў. Ва ўмовах рэакцыі пасля паражэння рэвалюцыі 1905—1907 гадоў саюз спыніў сваю дзейнасць. Аднавіў работу падчас Першай сусветнай вайны, аднак германскімі акупацыйнымі ўладамі зноў быў забаронены.

1917 год — нарадзіўся (в. Мінкавічы, цяпер у Старадарожскім раёне) Янка (Іван Данілавіч) Непачаловіч, беларускі паэт. У гады Вялікай Айчыннай вайны быў сувязным партызанскай брыгады імя С. Кірава Мінскай вобласці. Аўтар паэтычных зборнікаў «Мера кахання», «Позні паром». Памёр у 1969 годзе.

1933 год — у Мінску на базе Беларускай студыі оперы і балета заснаваны Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балета (з 1940 года — вялікі, з 1964-га — акадэмічны, з 1994-га — нацыянальны).

1937 год — нарадзіўся (в. Ямнае Рагачоўскага раёна) Мікола Купрэеў, беларускі пісьменнік. Аўтар зборнікаў «Непазбежнасць», «Правінцыйныя фантазіі», аповесцяў «Дзіцячыя гульні пасля вайны», «На вуліцы Карла Маркса з Паэтам» і іншых. Памёр у 2004 годзе.

Было сказана

Алесь ЗВОНАК, паэт:

«Мілей за прыстань ціхую спачыну
Хай будзе руху несціханы шум!»

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.52	21.22	16.30
Віцебск —	4.35	21.19	16.44
Магілёў —	4.42	21.12	16.30
Гомель —	4.47	21.00	16.13
Гродна —	5.09	21.36	16.27
Брэст —	5.18	21.28	16.10

Месяц

Маладзік у 22.44.
Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. УШЭСЦЕ. Германа, Дзяніса, Пятра.
К. УШЭСЦЕ. Віялеты, Магды, Барыса, Лявона, Рыгора, Урбана.

Фота Надзеі БУЖАН.

ЗАЎТРА

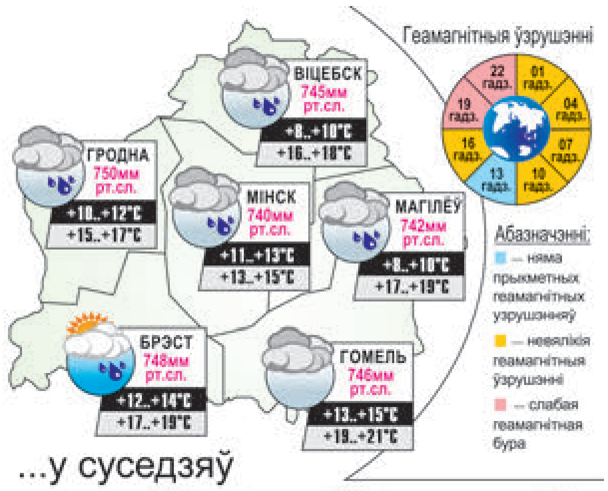

...у суседзяў

ВАРШАВА +17..+19°C	КІЕЎ +18..+20°C	РЫГА +15..+17°C
ВІЛЬНЮС +14..+16°C	МАСКВА +18..+20°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +14..+16°C

УСМІХНЕМСЯ

У трамваі:

— Малады чалавек! Чаму вы не бераце білет?

— Дык у мяне сёння дзень нараджэння!

— І вы будзеце яго святкаваць у трамваі?..

Калі хочаце даваць мне парады, то пішыце іх на старублёвых купюрах, і тады я іх з радасцю прыму.

— Ваша фінансавае становішча?

— Прыходзіцца какахаць жонку!

У 20 гадоў хочацца дзяўчыну больш вопытную — гадоў 30, у 40 гадоў хочацца дзяўчыну маладзейшую — гадоў 20, а ў 60 — хочацца дзяўчыну і маладую, і вопытную — гадоў 40.

Малы пытаецца ў бабулі:

— Мяне Маша на дзень нараджэння запрасіла. Што ёй падарыць: адзін вялікі падарунак або шмат маленькіх?

— Напэўна, шмат маленькіх.

— Так і быць. Падару ёй семак...

Дасведчаны прадавец кавуноў адной пстрычкай па галаве можа вызначыць, гатовы яго сын да экзамену ці не.

Малюнак Сяргея ВОЛКАВА.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 284 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 1870.

Нумар падпісаны ў 19.30 24 мая 2017 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12